

Notater

Statistisk sentralbyrå

93/9

Mars 1993

Statistikk om overtid og biarbeid En vurdering av mulige datakilder

av

*Tor Petter Bø, Tone Hobæk
Helge Nome Næsheim*

Avdeling for økonomisk statistikk
Seksjon for arbeidsmarked

Innhold

	Side
1. Beregninger av overtid	
1.1. Utgangspunkt og disposisjon.....	2
<i>Begrepsdrøfting og vurdering av datakilder</i>	
1.2. Begrepsdrøfting.....	2
1.3. Mål på overtid.....	3
1.4. Kort oversikt over aktuelle datakilder.....	4
1.5. Kort om måling av overtid i svensk AKU.....	4
1.6. Begrensninger ved AKU som kilde for overtidsstatistikk.....	5
1.6.1. Ingen egne spørsmål om overtid.....	5
1.6.2. Forholdet mellom avtalt og faktisk arbeidstid.....	5
1.7. Sammenligning av ulike kilder.....	6
1.8. Vurdering og konklusjon.....	7
<i>Utvikling i og fordeling av overtid</i>	
1.9. Utvikling i bruken av overtid.....	8
1.10. Fordelingen av overtid.....	14
1.10.1. Overtidsandelen varierer etter næring og utdanningsnivå....	14
1.10.2. Menn i alderen 25-54 år arbeider mest overtid.....	14
1.10.3. Stor spredning i overtidas lengde.....	14
2. Sysselsatte med flere arbeidsforhold	
2.1. Bakgrunn.....	19
2.2. Presisering av begrepet.....	19
2.3. Biarbeid og samlet arbeidstid for kvinner og menn.....	19
2.4. Utbredelsen av biarbeid i ulike yrkesgrupper.....	20
2.4.1. Avtalt arbeidstid i hovedyrket.....	20
2.4.2. Samlet arbeidstid.....	20
2.5. Næringsfordeling.....	20

1. Beregninger av overtid

1.1. Utgangspunkt og disposisjon

Utgangspunktet for beregningene av overtid var et prosjekt finansiert av Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 1992. Departementet ønsket en vurdering av mulighetene for å beregne overtidsmål på grunnlag av arbeidskraftundersøkelsene (AKU). Dessuten ønsket man en beskrivelse av strukturen og utviklingen i overtid belyst ved tilgjengelige kilder.

Først drøfter vi overtidsbegrepet og de aktuelle mulighetene for måling av overtid. Vi gjør så en kort vurdering og sammenligning av kilder som gir, eller kan tenkes å gi, løpende informasjon om bruken av overtid. Det gis en mer inngående vurdering av AKUs muligheter som kilde for overtidsstatistikk. Til slutt i denne delen gis en oppsummering hvor det pekes på mulige forbedringer av statistikk over overtid.

Deretter brukes først tall fra Nasjonalregnskapet til å si noe om *utviklingen* i overtidsbruken. Så brukes AKU til å gi en beskrivelse av *fordelingen* av "overtid" på en del sentrale variable.

Begrepsdrøfting og vurdering av datakilder

1.2. Begrepsdrøfting

Det er to grunnleggende forhold man må avklare når overtid skal defineres og avgrenses. For det første må begrepet arbeidstid defineres, og for det andre må man avklare kriteriene for at deler av denne arbeidstida skal kunne klassifiseres som overtid. Innenfor rammen av dette prosjektet er det bare plass til en kort skisse av problemstillinger og ulike alternativ. Siden Arbeidsmiljøloven har vært utgangspunktet for at dette prosjektet kom opp, har vi valgt å ta med begreper fra denne i drøftingene.

I Arbeidsmiljøloven er *arbeidstid* definert som "den tid man står til rådighet for arbeidsgiver". Et annet alternativ kunne være å si at arbeidstid er den tid hvor man utøver aktivitet som bidrar til produksjonen. Et tredje alternativ kan være å definere arbeidstid som den tida man får betalt for.

Hvilket begrep man bør velge, vil på den ene siden avhenge av hva statistikken skal brukes til. På den annen side må man ta hensyn til definisjoner knyttet til tilgjengelige data, eventuelt til hva som lar seg måle med akseptabel kvalitet (til rimelige kostnader).

Problemet med de to førstnevnte alternativene til definisjon er avgrensningen mot fritida. Arbeidsmiljølovens definisjon er nok enklest å operasjonalisere, slik at man kunne fått rimelig bra kvalitet på dataene. Det er dessuten i loven gjort unntak for visse grupper sysselsatte, hvor både arbeidstid og overtid kunne vært vanskelig å få målt. Problemet med det tredje alternativet er særlig knyttet til arbeidsforhold hvor sammenhengen mellom arbeidstimer og lønn ikke er klart definert. Vi tenker her f.eks. på personer hvor arbeidsgiver forventer en arbeidsinnsats som svarer til mer enn vanlig heltid, uten at dette er konkretisert i timer. Det vil ofte være gitt en fast månedslønn som er så høy at overtidsarbeid forventes.

I Arbeidsmiljøloven regnes *overtid* som arbeidstid utover den "alminnelige arbeidstida". Den "alminnelige arbeidstida" er et timetall pr. dag/uke som loven fastsetter. Timetallet varierer noe etter arbeidstidens forlegning i døgnet, men ligger noe over det man i dag kaller heltidsarbeid (40 timer for ordinært arbeid). Det gis imidlertid også muligheter for å anlegge en gjennomsnittsbetraktning over et år, dvs. hvis den årlige arbeidstida ikke er lengre enn det som svarer til alminnelig arbeidstid, kan den ukentlige arbeidstida i perioder være en del høyere enn den alminnelige, uten at dette skal regnes som overtid.

En slik avgrensning vil også passe bra for andre formål. Ønsker man å vurdere hvor mange nye som kunne fått jobb om overtida ble redusert, er det ikke interessant å få med arbeidstimer som er opparbeidet med sikte på seinere avspasering, f.eks. som en del av en fleksitidsordning. Om man er opptatt av betalt overtid, vil normalt heller ikke slike opparbeidingstimer komme med som overtid. Det er imidlertid en del unntak fra dette, hvor særlig lang arbeidsuke/dag kan gis lønnskompensasjon ved siden av avspasering. Typiske eksempler er innen sjøfart og oljeutvinning.

I NHOs statistikk og i Nasjonalregnskapet regnes overtid som de timene man får overtidsbetaling for. En del av disse timene skal for mange arbeidstakere ikke bli regnet som overtid ifølge Arbeidsmiljøloven.

Fordi overtid utgjør den delen av arbeidstida som grenser opp mot fritid, får man de problemer med begrepsavgrensning og måling som er nevnt foran. Når det gjelder avgrensningen i forhold til "alminnelig arbeidstid," oppstår (måle)problemene for dem som *i perioder* arbeider mer, men som likevel har en samlet arbeidstid på årsbasis tilsvarende heltid (med alminnelig arbeidstid). For å få fastlagt om en person arbeider overtid, ut fra Arbeidsmiljøloven, må man derfor også i prinsippet kjenne til hva *årsarbeidstida* er. En tilnærming vil man kunne få ved å kartlegge den betalte overtida. Variasjoner i arbeidstid som følge av f.eks. fleksitid, vil da ikke komme med. Riktignok er ikke Arbeidsmiljølovens definisjon knyttet til at overtida skal være lønnet. Men for de fleste vil det være slik at man ikke "står til rådighet for arbeidsgiver" uten å bli lønnet for det. Det vil likevel oppstå avgrensingsproblemer når arbeidsgiver ikke pålegger overtid time for time hver gang det er aktuelt, men hvor det er et generelt uttrykt ønske om stor innsats, og hvor kompensasjonen er innbakt i en høy årslønn.

En spesiell type overtid er den som seinere avspaseres. Ifølge Arbeidsmiljøloven vil dette være å anse som overtid når den passerer de gitte timegrenser. Hvis betalingen for denne overtida bare skjer ved at personen seinere kan ta fri uten å bli trukket i lønn, vil NHOs statistikk og Nasjonalregnskapet ikke registrere det som overtid.

En *konklusjon* på denne gjennomgangen er at det ikke finnes noen felles definisjon av overtid som er ideell for de fleste brukerne. Videre er det klart at man ved mange definisjoner vil komme opp i vanskelige avgrensingsproblemer.

1.3. Mål på overtid

Ved selve *presentasjonen* av datamateriale om overtidsbruken blir det et spørsmål om hvilken beregningsmåte som vil være faglig sett mest forsvarlig, men samtidig best mulig forståelig for allmennheten. Antall overtidstimer er en størrelse få vil ha et forhold til.

Ett alternativ kan være å regne overtidstimene om til årsverk, for å få et lettfattelig begrep om det totale omfanget. Dette vil gi et godt mål på utviklingen i overtida i absolutt forstand. Ulempen er imidlertid at det kan gis inntrykk av at et tilsvarende antall årsverk kunne tilbys de arbeidsledige om overtidsarbeidet ble kuttet ut. Man må også ha i mente at et årsverk i dag ikke er det samme

som for 30 år siden, bl.a. på grunn av reduksjoner i den ukentlige normalarbeidstida. Etter som antall årsverk totalt sett endres, gir målet heller ikke en helt presis beskrivelse av overtidsintensiteten.

Et annet alternativ er å presentere overtida i form av prosent. I NHOs statistikk uttrykkes overtida som antall overtidstimer i prosent av totalt antall utførte timeverk blant lønnstakerne. Det gir en størrelse de fleste har et visst forhold til. Videre gir det en god beskrivelse av intensiteten i overtidsbruken over tid.

1.4. Kort oversikt over aktuelle datakilder

I den offentlige debatten brukes oftest overtidsstatistikken fra *Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)*. Denne utarbeides som en del av NHOs "Lønns- og fraværstatistikk". Statistikken er imidlertid begrenset til NHOs medlemsbedrifter, som hovedsakelig ligger i industri-, bygge- og anleggsbransjen. Dessuten omfatter den bare arbeidere. Som mål på overtidsbruken brukes her antallet betalte overtidstimer i prosent av utførte timeverk i alt.

I Statistisk sentralbyrå (SSB) finnes det to mulige kilder for løpende måling av overtid: Nasjonalregnskapet og Arbeidskraftundersøkelsene.

I *Nasjonalregnskapet* inngår beregning av overtidstimer som en del av et beregningsopplegg for å komme fram til sluttproduktet utførte timeverk. Man bruker begrepet betalte overtidstimer som i NHOs statistikk. Beregningene dekker alle næringer, inklusive offentlig sektor. De bygger dels på eksisterende primærstatistikk (NHOs og annen begrenset sektorstatistikk), og dels på egne innhentede data, bl.a. fra regnskaper for offentlig sektor. For å kunne dekke alle næringene, må det i tillegg gjøres rene forutsetninger og beregninger.

I SSBs *Arbeidskraftundersøkelser (AKU)* måles ikke overtida direkte, men man kan forsøke å foreta beregninger på grunnlag av de arbeidstidsopplysningene som gis. I AKU spørres det om såvel avtalt som faktisk arbeidstid i en gitt referanseuke, og forskjellen mellom disse størrelsene vil påvirkes bl.a. av overtid.

1.5. Kort om måling av overtid i svensk AKU

I svensk AKU spørres det om årsaken til at man har arbeidet mer enn avtalt i referanseuka, med overtid som ett av svaralternativene, og fleksitid som et annet (for deltidsansatte er "mertid" et aktuelt svaralternativ). For å bedre kvaliteten på målingene, skiller man fra 1992 mellom betalt og ubetalt overtid (i tid eller penger) som svaralternativ. Det er imidlertid bare de som i løpet av referanseuka under ett har arbeidet mer enn avtalt, som på denne måten kan bli registrert som overtidsarbeidende. Dermed ekskluderes personer som f.eks. hadde en dags fravær den uka, men likevel arbeidet overtid de andre dagene.

Spørsmålet om årsaken til at faktisk arbeidstid overstiger den avtalte, gjelder bare hovedarbeidsforholdet. Den avtalte arbeidstida blir det spurt om på denne måten: "Hur många timmar per vecka ska Du arbeta enligt överenskommelse?" Uttrykket "per vecka" innebærer at sysselsatte med avtale om varierende arbeidstid pga. skift- eller turnusordning her må oppgi et gjennomsnittstall. Derfor inngår også svaralternativet "Arbetstidens förläggning" for de som har arbeidet mer enn avtalt.

1.6. Begrensninger ved AKU som kilde for overtidsstatistikk

1.6.1. Ingen egne spørsmål om overtid

Det er ingen egne spørsmål om overtid i den norske AKU. Hvis AKU skulle tjene som et fullgodt måleinstrument for overtidsbruken, burde det eksplisitt spørres om det er blitt arbeidet overtid en eller flere dager i løpet av referanseuka. Dessuten ville en nærmere definisjon av "overtid" være nødvendig, både for å skille ut det som egentlig er opparbeiding av "pluss-tid" som siden skal avspaseres, jfr. fleksitidsordningen, og for å kunne skille mellom betalt og ubetalt overtid ellers.

1.6.2. Forholdet mellom avtalt og faktisk arbeidstid

Om man likevel vil bruke AKU til å få et bilde av overtidsbruken, er det mest nærliggende å ta utgangspunkt i de tilfeller hvor det faktiske timetallet overstiger det avtalte. Differansen mellom avtalt og faktisk arbeidstid påvirkes imidlertid av såvel fravær som overtid den aktuelle uka, men uten at de ulike komponentene framkommer i spørreskjemaet. I løpet av referanseuka kan en og samme arbeidstaker være fraværende en dag, og jobbe tilsvarende antall timer overtid resten av uka, uten at dette ville bli registrert som overtid i AKU, hvor bare den *ukentlige* arbeidstida blir registrert. Særlig utbredt vil dette problemet være i 2. kvartal, da bevegelige helligdager ofte inngår i referanseperioden (avtalt arbeidstid forblir den samme på tross av slike fridager). Også i 3. kvartal kan det oppstå lignende problemer ved feriefravær i deler av referanseuka. De ovennevnte tilfellene vil m.a.o. bidra til at omfanget av overtid blir underestimert.

Ordningen med fleksibel arbeidstid, eller mer generelt muligheten for opparbeiding av fritid, vil på den annen side kunne føre til en overestimering av overtid - slik overtid defineres av en del brukere.

Ved siden av slike mer definisjonsmessige problemer kommer kvaliteten på målingene i AKU. Generelt er det et kvalitetsproblem ved målingen av avtalt arbeidstid at en del intervjuobjekter (IO) ikke klart skiller mellom avtalt og faktisk arbeidstid. Særlig for ansatte som regelmessig arbeider overtid, kan selve arbeidstidsavtalen virke noe fjern i forhold til den faktiske arbeidstida. Når det i AKU spørres om det avtalte timetallet, får vi i en del tilfeller oppgitt den vanlige arbeidstida i stedet, dvs. inklusive overtid eller annet ekstraarbeid. En del slike IO hvor den avtalte arbeidstida er noe "fjern", kan alternativt falle ut av overtidsberegningene ved å svare at de ikke har noen arbeidstidsavtale.

En alternativ framgangsmåte til å se på forskjellen mellom avtalt og faktisk tid, kunne derfor være å definere overtid som alle timer som overstiger det "alminnelige timetallet" pr. uke. Ut fra Arbeidsmiljøloven kan et slikt opplegg synes interessant, siden folks individuelle arbeidstidsavtale ikke er bestemmende for hva som skal regnes som overtid. Problemet med et slikt alternativ vil være de som har en avtale om arbeidstid som varierer fra uke til uke, men slik at gjennomsnittet over en lengre periode svarer til alminnelig heltid. Disse vil få registrert for mye overtid. Videre inneholder arbeidsmiljøloven forskjellige timegrenser for ulike typer av arbeidstidsordninger. Dette måtte i så fall kartlegges.

Samlet sett framstår derfor den enkle metoden med å beregne differansen mellom avtalt og faktisk arbeidstid i referanseuka som det beste alternativet med dagens AKU. Kvaliteten kan vi likevel ikke si er tilfredsstillende. Særlig gjelder dette *nivået* på overtida.

Ett problem er skillet mellom fritid og arbeidstid i rapporteringen til AKU - særlig siden det ikke klart presiseres hva som skal regnes med til faktisk utførte timer. Noen svarer sikkert mer eller mindre bevisst galt (gjerning i form av overdrivelser), men for de fleste er det nok faktisk et gråsoneproblem. 7 prosent av dem som har en lengre faktisk arbeidstid enn avtalt arbeidstid, oppgir en faktisk arbeidstid som tilsvarer 4 timer eller mer overtid *pr. dag*.

Presisjonen i målingene i AKU kan også være et problem. Blant annet fordi det kan være vanskelig å huske, oppgir man "runde tall". Relativt mange svarer 40 timer, 45 timer eller 50 timer i faktisk arbeidstid. Om lag 55 prosent oppgir ett av disse timetallene. I noen grad vil det nok være en avrundning som skjer begge veier og dermed utjevner seg. Men man skal ikke se bort fra at det er skjevheter ut fra at lang arbeidstid for mange framstår som uttrykk for en positiv egenskap ved personen eller yrkesgruppa.

1.7. Sammenligning av ulike kilder.

For enkelhets skyld blir betegnelsen overtid brukt om beregningene fra AKU, selv om det altså dreier seg om differansen mellom avtalt og faktisk arbeidstid (på ukentlig basis), som påvirkes av flere faktorer enn betalt overtid, jfr. pkt. 1.6.

Industrien

Vi holder oss først til industrinæringen, siden dette er den næringen de fleste kildene dekker best.

I *NHOs statistikk* er omfanget av overtid i industrien beregnet til 5,5 prosent av timeverkene i 1990. Dette er altså begrenset til arbeidere i NHOs medlemsbedrifter. I *Nasjonalregnskapet* er andelen overtids timer i industrien beregnet til 4,3 prosent i 1990. I *AKU* utgjør forskjellen mellom avtalte og faktiske timer 4,8 prosent av alle timer i industrien i 1990.

Når Nasjonalregnskapet ligger lavere enn NHOs målinger, skyldes dette at man også har tatt med overtid for funksjonærer, og antatt at denne er halvparten av arbeidernes. Grunnen til at AKU kommer høyere enn Nasjonalregnskapet skyldes trolig i hovedsak to forhold. Funksjonærene arbeider muligens mer overtid enn det man har antatt i Nasjonalregnskapet, og AKU får også medregnet en del ubetalte timer.

Hele økonomien

I *Nasjonalregnskapet* er overtidsandelen anslått til 2,9 prosent av utførte timeverk (1990).

Våre beregninger basert på *AKU* gir en andel på 4,2 prosent av timeverkene blant lønntakerne i 1990.

Grunnen til at *AKU* gir høyere tall enn Nasjonalregnskapet, er trolig primært "overtids"-begrepet i *AKU*. Som tidligere påpekt kan det også være en del overrapportering. Ved å utelukke dem som er registrert med færre enn tre overtids timer i uka, blir antallet personer med overtid sterkt redusert (fra 277 000 til 216 000), men noen særlig innvirkning på ukeverkstallene blir det ikke (minus 3 000, til 59 000 ukeverk). Det finnes imidlertid en del ekstreme tilfeller i motsatt ende av skalaen, med en påstått overtidsbruk tilsvarende 4 timer eller mer *pr. dag*. Det gjelder 7 prosent av dem som arbeider overtid, og utgjør en fjerdedel av alle de ukeverkene som arbeides på overtid.

Her finnes det nok en del overdrivelser i svarene, og en svært vid definisjon av arbeidstid. Holder vi også disse utenfor, utgjør forskjellen mellom avtalte og faktiske timer i AKU 3,3 prosent av alle timer.

Som nevnt skal man heller ikke se bort fra at Nasjonalregnskapet kan inneholde en del feil pga. svakheter ved primærstatistikken.

Sammenligning med Sverige

Andelen *personer* med overtidsarbeid utgjør i Norge 24 prosent av alle heltidsansatte (1.kv. 1991). Denne andelen er nesten det dobbelte av den svenske (12,5 prosent). Om vi bruker andelen som svarer "fleksitid" i svensk AKU for å nedjustere den norske overtidsandelen, blir det likevel bare snakk om en reduksjon på ett prosentpoeng. Tatt i betraktning den store utbredelsen av fleksibel arbeidstid, virker dens betydning for "overtida" i Sverige overraskende liten. Vi har ikke undersøkt om ordningen praktiseres strengere i Sverige enn i Norge.

Om vi i stedet for å bruke den svenske fleksitidsandelen, ekskluderer de som arbeider færre enn 3 overtidstimer i uka for i noen grad å kontrollere for bruken av fleksitid, blir andelen med overtid redusert noe mer, fra 24 til 18,5 prosent av de heltidsansatte i alt.

1.8. Vurdering og konklusjon

Vi har i dag ingen kilde som gir en løpende statistikk over overtid som er av tilfredsstillende dekningsgrad og kvalitet. Hvor langt man befinner seg fra det akseptable, avhenger av hvilket overtidbegrep man ønsker å få tall for, og hvor sterke krav man setter til presisjonen.

De kilder som finnes gir likevel et relativt brukbart bilde på *endringer* i overtidsbruken og til dels også i *fordelingen* på sentrale variable. Problemene er større når det gjelder å angi *nivået* på overtidsbruken. Særlig er det grunn til å nevne at AKU ikke gir muligheter for måling av overtid på en tilfredsstillende måte.

Muligheter for forbedringer

Hva man skal foreslå her, vil avhenge noe av hvilket overtidbegrep man ønsker å få tall for. Vi peker på en del generelle muligheter:

- a. SSB kan utarbeide en årlig rapport om overtidsbruken. Det vil si at vi stiller sammen data fra de ulike kildene og gir en samlet presentasjon av de viktigste utviklingstrekk og fordelingsmønstre. Foreliggende notat vil være et utgangspunkt for et slikt arbeid. Ved å lage et fast oppsett på hva brukerne ønsker analysert, bør dette kunne realiseres innenfor en ramme på kr. 30 000.
- b. En noe utvidet innsats vil være å forbedre beregningene i Nasjonalregnskapet med sikte på økt kvalitet. Det viktigste vil være at man trekker inn primærstatistikk som i dag ikke utnyttes, bl.a. AKU. Kostnadene ved dette vil anslagsvis være kr. 100 000 (engangs-kostnad).
- c. Det kan gjennomføres tilleggsundersøkelser til AKU hvor overtid kartlegges. Kostnader og fordeler/ulempes ved dette alternativet er vanskelig å angi før databehovet eventuelt er blitt nærmere klarlagt.

Utvikling i og fordeling av overtid

1.9. Utvikling i bruken av overtid

Vi bruker tall fra nasjonalregnskapet for lønnstakere for å se på utviklingen. Fordi primærstatistikken om overtid er svært mangelfull, har man i nasjonalregnskapet måttet bruke mange ulike datakilder og i tillegg gjort en del grove forutsetninger. Beregning av overtid er ikke noe sluttprodukt i nasjonalregnskapet, men inngår som ett av flere elementer ved beregning av utførte timeverk. Det kan derfor være god grunn til å ha et kritisk forhold til nivåtallene. Men vi regner med at det utviklingsmønsteret en får fram ved å se på tidsserien, er av forholdsvis bedre kvalitet.

Antall overtidstimer

Vi ser først på utviklingen i det absolutte tall for overtidstimer. I nasjonalregnskapet måles dette i millioner timer på årsbasis. For å få fram en tallstørrelse som de fleste er fortrolig med, gjør vi en omregning til årsverk.

Omregningen til årsverk skjer ved å bruke det timetallet som i dag svarer til en heltidsstilling hele året. Vi setter denne konvensjonelt til 1750 timer, som er 37,5 timers uke multiplisert med antall arbeidsuker (52 uker fratrukket ferie og bevegelige helligdager). Over tid har det vært en nedgang i normalarbeidstiden.

I 1962 utgjorde den beregnede overtiden 37 000 årsverk. Den økte fram til slutten av 1960-årene, da overtiden utgjorde 42 000 årsverk. Det skjedde så en reduksjon i antall overtidstimer fram til slutten av 1970-årene, hvor nivået svarte til 30 000 årsverk. Dette nivået holdt seg relativt stabilt fram til 1984, da tallet på overtidstimer igjen økte. I 1987 utgjorde overtidstimerne 44 000 årsverk. Siden 1987 har antall overtidstimer falt noe, og tilsvarte i 1990 41 000 årsverk. Tabell 1 gir en oversikt fordelt på hovednæringer i årene 1980, 1987 og 1990. Overtid er kun fordelt på de næringer hvor primærstatistikken om overtid er av rimelig god kvalitet.

Tabell 1. Antall beregnede overtidsårsverk for lønnstakere i 1.000 etter næring, 1980, 1987 og 1990.¹

Næring:	1980	1987	1990
Totalt	31	44	41
Næringsvirksomhet	25	35	33
Oljevirkosomhet	0	1	1
Industri og bergverksdrift	7	11	11
Bygge- og anleggsvirkosomhet	3	6	4
Annen næringsvirkosomhet	15	18	18
Offentlig forvaltning	6	9	8
Statlig forvaltning	2	3	3
Kommunal forvaltning	4	5	4

Faktorer bak utviklingen

Utviklingen i overtidsårsverk totalt kan ut fra nasjonalregnskapets tall dekomponeres i tre faktorer.

1. Totalt antall årsverk i økonomien (T)
2. Utvikling i overtidsintensitet i den enkelte næring (o_i)
3. Endringer i næringsfordelingen målt ved årsverk (x_i)

Overtidsintensitet:

$$(1) \quad o_i = \frac{y_i}{t_i}$$

o_i = overtidsintensitet i næring i

y_i = overtidsårsverk i næring i

t_i = totalt antall årsverk i næring i

i = næringsgruppe

Overtidsintensiteten kan anta verdier mellom 0 og 1. Overtidsintensiteten angir andelen overtidsårsverk av totalt antall årsverk i hver enkelt næring i. Totalt antall årsverk beregnes ved å dividere nasjonalregnskapets "utførte timeverk"-begrep på 1750 timer.

---

¹Tallene er beregnet på grunnlag av ulike datakilder om overtid som inngår ved beregning av utførte timeverk i nasjonalregnskapet.

Næringsfordeling:

$$(2) \quad x_i = \frac{t_i}{T}$$

x_i = andel årsverk i næring i

T = totalt antall årsverk i økonomien

x_i angir andelen årsverk i en næring av totalt antall årsverk i økonomien.

Samlet overtidsintensitet:

$$(3) \quad O = \sum_{i=1}^n o_i * x_i$$

Samlet overtidsintensitet i økonomien får en ved å summere overtidsintensiteten i hver enkelt næring vektet med sin næringsandel i økonomien.

Bruken av overtid kan da beskrives ved (4):

$$(4) \quad \sum_{i=1}^n y_i = T \sum_{i=1}^n o_i * x_i$$

(4) sier at antall overtidsårsverk i alle næringene kan dekomponeres i totalt antall årsverk i hele økonomien, overtidsintensiteten i hver enkelt næring og næringsfordelingen.

Vi skal gi en enkel dekomponering av utviklingen i overtidsårsverk på 1980-tallet. Vi deler tiåret inn i to perioder: 1980-87 og 1987-90. Begrunnelsen for dette er at den generelle arbeidstidsforkortelsen ble innført ved årsskiftet 1986/87.

Bidraget fra hver enkelt av de tre faktorene er beregnet ved å holde de andre størrelsene konstante (partiell effekt). Tabell 4 gir en samlet oversikt over bidraget fra de enkelte faktorene fordelt på næring. Et positivt tall betyr at faktoren isolert sett har bidratt til å øke overtidsbruken.

Totalt antall normalårsverk

Vi bruker her tall fra nasjonalregnskapets "normalårsverk". Et normalårsverk er i nasjonalregnskapet definert som antall heltidstilsatte personer pluss antall deltidsansatte omregnet til heltid med dellønnsbrøken som vekt. Denne definisjonen tar utgangspunkt i at timeverksinnholdet i et normalårsverk er lik faktisk arbeidstid for heltidstilsatte.

Når vi dekomponerer utviklingen i overtidsårsverkene, bruker vi imidlertid et beregnet tall på antall årsverk (totalt antall årsverk beregnes ved å dividere nasjonalregnskapets "utførte timeverk"-begrep på 1750 timer).

Totalt antall normalårsverk i økonomien økte fra 1980 til 1987 (tabell 2), bortsett fra en liten reduksjon i perioden 1981-83. Bidraget til økningen i overtidsårsverk er imidlertid liten, som vi ser i tabell 4. Det er hovedsaklig økning i overtidsintensiteten som bidrar til økningen i overtidsårsverkene.

Fra 1987 til 1990 falt totalt antall normalårsverk. Denne reduksjonen forklarer som sagt noe av reduksjonen i overtidsårsverkene (tabell 4).

**Tabell 2. Totalt antall normalårsverk for lønnstakere i 1.000 etter næring.
Nasjonalregnskapsdata. 1980, 1987 og 1990.**

Næring:	1980	1987	1990
Totalt	1473	1645	1590
Næringsvirksomhet	1107	1207	1126
Oljevirkosomhet	6	14	15
Industri og bergverksdrift	351	319	277
Bygge- og anleggsvirkosomhet	115	136	116
Annen næringsvirkosomhet	636	738	717
Offentlig forvaltning	366	439	464
Statlig forvaltning	129	135	141
Kommunal forvaltning	238	304	323

Overtidsintensitet

Overtidsintensiteten angir andelen overtidsårsverk av totalt antall årsverk i hver enkelt næring i eller samlet for hele økonomien. Tabell 3 gir en oversikt over overtidsintensiteten etter næring i prosent.

Av tabell 3 ser vi at overtidsintensiteten har økt i nesten alle grupper av næringer fra 1980 til 1990. Økningen i overtidsintensiteten var spesielt sterkt for industrien. I kommunal forvaltning har overtidsintensiteten gått ned fra 1980 til 1990.

Nesten alle næringene hadde en topp i overtidsintensiteten i 1987. En forklaring på dette er den generelle arbeidstidsforkortelsen fra 40 timers uke til 37,5 timers uke som ble innført ved årsskiftet 1986/87. Økningen i overtidsbruken gjenspeiler ikke nødvendigvis en økning i antall arbeidstimer. En reduksjon i normalarbeidstiden fører til en økning i antall overtidstimer selv om en arbeider like mange timer før og etter arbeidstidsforkortelsen.

Etter 1987 har overtidsintensiteten gått litt ned, men ligger på et høyere nivå i 1990 enn årene før 1987. I industrien har derimot overtidsintensiteten økt forholdsvis jevnt fra 1980 til 1990.

Tabell 3. Overtidsintensitet etter næring. Lønnstakere. 1980, 1987 og 1990.

Næring:	1980	1987	1990
Totalt	2.2	3.0	2.9
Næringsvirksomhet	2.4	3.2	3.2
Oljevirkosomhet	3.5	4.1	4.5
Industri og bergverksdrift	2.2	3.9	4.5
Bygge- og anleggsvirkosomhet	2.5	4.9	3.7
Annen næringsvirksomhet	2.4	2.6	2.7
Offentlig forvaltning	1.7	2.2	2.0
Statlig forvaltning	1.4	2.8	2.7
Kommunal forvaltning	1.9	2.0	1.5

I perioden 1980-87 er det økningen i overtidsintensiteten som bidrar til nesten hele økningen i overtidsårsverkene, se tabell 4. Fordeler vi på næring, ser vi at det særlig i industri og bergverk har vært en økning i overtidsintensiteten. Økt overtidsintensitet i industrien står for nesten halvparten av økningen i overtidsbruken i denne perioden. Økt overtidsintensitet i bygge- og anleggsvirkosomheten har også isolert sett bidratt forholdsvis sterkt til økningen i overtidsbruken. I bygg og anlegg er sysselsettingen i sterkere grad enn andre næringer knyttet til svingninger i norsk økonomi. Den sterke etterspørselsveksten på midten av 1980-tallet ga bl.a. derfor en sterk økning i overtidsintensiteten i denne næringen.

Fra 1987 til 1990 gikk overtidsintensiteten ned i de fleste næringer. I industri og bergverk har imidlertid overtidsintensiteten økt i denne perioden. Isolert sett har derfor denne næringen bidratt til en økning i overtidsårsverkene i løpet av perioden.

Næringsfordeling

Utviklingen i normalårsverk etter næring viser en klar vridning fra vareproduksjon til tjenesteproduksjon også på 1980-tallet. Primærnæringene og industrien har vært i tilbakegang, mens først og fremst kommunal forvaltning og annen tjenesteproduksjon har økt på bekostning av vareproduksjonen.

Siden de ulike næringene har ulik overtidsintensitet, vil en endring i størrelsesforholdet mellom dem påvirke den samlede overtidsintensiteten i økonomien. Skal endringer i de enkelte næringsgrupper påvirke overtidsårsverkene i hele økonomien i særlig grad, må enten antall utførte timeverk i næringen være forholdsvis høy, eller endringen i overtidsintensiteten sterk.

Vi ser at vridning i næringene står for en liten del av endringene i overtidsbruken på 1980-tallet. Industri/bergverk, med redusert næringsandel i perioden, bidrar negativt til økning i antall overtidsårsverk. Næringsandelen for kommunal forvaltning har derimot økt i perioden, og bidrar derfor positivt til økningen i bruken av overtidsårsverk.

Konklusjon

Økning i overtidsintensiteten er langt på vei den viktigste faktor bak økningen i overtidsbruken fra 1980 til 1987. I perioden 1987-90 betyr faktorene totalt antall årsverk og endringer i næringsfordelingen en prosentvis noe større rolle enn i 1980-87.

Tabell 4. Dekomponering av utviklingen i overtidsårsverk for lønnstakere. 1 000 årsverk.

	<u>Endring</u> <u>1980-87</u>	<u>Endring</u> <u>1987-90</u>
Overtidsårsverk	12.8	- 3.8
<u>Bidrag til endring fra:</u>		
Totalt antall årsverk	1.9	- 1.3
Overtidsintensitet	12.9	- 2.0
Oljevirksomhet	0.0	0.1
Industri/bergverk	5.7	1.6
Bygg/anlegg	2.7	- 1.5
Annen næringsvirksomhet	2.6	- 0.7
Statlig forvaltning	1.6	- 0.1
Kommunal forvaltning	0.3	- 1.4
Næringsfordeling	- 2.0	- 0.5
Oljevirksomhet	0.2	0.0
Industri/bergverk	- 1.4	- 1.0
Bygg/anlegg	0.2	- 0.8
Annen næringsvirksomhet	- 1.5	0.5
Statlig forvaltning	0.0	0.3
Kommunal forvaltning	0.5	0.5

1.10. Fordelingen av overtid²

For enkelhets skyld blir betegnelsen overtid brukt om beregningene fra AKU, selv om det altså dreier seg om differansen mellom avtalt og faktisk arbeidstid på ukentlig basis.

Det er først etter omleggingen av AKUs spørreskjema fra 2. kvartal 1988 at vi har opplysninger om såvel avtalt som faktisk arbeidstid, og dermed mulighet for å gjøre denne typen overtidsberegninger. Overtidsandelen har ligget ganske stabil i disse årene. Nivå tallene som refereres i kommentarene gjelder 1. kvartal 1991 (jfr. vedlagte tabeller 5-9).

1.10.1. Overtidsandelen varierer etter næring og utdanningsnivå

Andelen lønnstakere som arbeider overtid er høyest i engroshandel, bank og forsikring, forretningsmessig tjenesteyting, sjøtransport, oljeutvinning og bergverksdrift, samt i verkstedindustrien og i treforedling, grafisk produksjon og forlagsvirksomhet. Lavest andel overtid finner vi innenfor post og telekommunikasjon, helse- og sosialtjenester, personlig tjenesteyting, hotell- og restaurantdrift (tabell 6). Dette mønsteret samsvarer langt på vei med fordelingen ifølge Nasjonalregnskapet (i den grad næringsgrupperingen er sammenlignbar), med unntak for varehandel.

Tabell 7 viser at andelen som arbeider overtid, stiger med utdanningsnivået, fra 18 prosent blant dem med utdanning på ungdomsskolenivå til 38 prosent på universitets- og høyskolenivå.

1.10.2. Menn i alderen 25-54 år arbeider mest overtid

Av tabell 8 framgår det at overtid er mer utbredt blant menn enn blant kvinner (31 mot 19 prosent). Ettersom vi her ser på situasjonen for de heltidsansatte, kan denne forskjellen ikke tilbakeføres til kvinners deltidsarbeid.

Aldersgruppene 25-39 og 40-54 år skiller seg ut med høyest overtidsandel (om lag 30 pst.), deretter følger 55-74 år (20 pst.) og til slutt 16-24 år (17 prosent).

En av tre menn i alderen 25-54 år arbeider overtid, mot en av fem kvinner.

1.10.3. Stor spredning i overtidas lengde

I tabell 9 fordeles de som arbeider overtid etter antallet overtidstimer i referanseuka. De er ikke spredt jevnt utover skalaen, men klumper seg i ganske stor grad rundt enkelte timetall. Det indikerer at mange gir omtrentlige svar ved å foreta en avrundning når de spørres om faktisk arbeidstid. F.eks. er det relativt mange som svarer 40 timer, 45 timer eller 50 timer. Det å plusse på 5 eller 10 overtidstimer til sin avtalte arbeidstid pr. uke synes utbredt. Om lag 55 prosent oppgir ett av disse timetallene.

---

²For enkelhets skyld blir betegnelsen overtid brukt om disse beregningene fra AKU, selv om det altså dreier seg om differansen mellom avtalt og faktisk arbeidstid, som påvirkes av flere faktorer enn betalt overtid (jfr. pkt. 1.6).

Videre framgår det av tabellen at om lag 23 prosent oppgir en faktisk arbeidstid som bare overstiger den avtalte med mindre enn 3 timer i referanseuka (tilsvarende om lag 3 000 ukeverk). En stor del av dette kan trolig tilskrives ordningen med fleksitid.

I motsatt ende av skalaen finnes ekstreme tilfeller med en påstått overtidsbruk tilsvarende 4 timer eller mer *pr. dag*. Det gjelder 7 prosent av de som arbeider overtid, og utgjør en fjerdedel av alle de ukeverkene som arbeides på overtid. Her finnes det nok en del overdrivelser i svarene, og en svært vid definisjon av hva som skal regnes som arbeidstid. De 22 000 personene det gjelder, er ikke konsentrert til noen få yrkesgrupper, men viser en nokså jevn spredning. Høyest opp kommer likevel bedrifts- og organisasjonsledere (3 000), og dernest ingeniører, lærere og lektorer (med 2 000 i hver av de to gruppene). Endelig kan vi nevne revisorer, regnskapssjefer, reklamefolk, handelsreisende, salgsfunksjonærer og leger (med om lag 1 000 i hver gruppe).

I denne sammenheng har vi også sett på lønnstakere *uten* arbeidstidsavtale som oppgir en særlig lang arbeidstid (57,5 timer eller mer). I tillegg til de ovennevnte gruppene kommer her drosjesjåførere, vare- og lastebilsjåførere, butikksjefer og fiskere. På samme måte har vi listet ut *selvstendige* med like lang arbeidstid. I tillegg til de gruppene som alt er nevnt, er det her særlig gårdbrukerne som peker seg ut (11 000). Dessuten kan vi nevne grossister, detaljister og bygningsarbeidere.

Tabell 5. Lønnstakere med avtale om arbeidstid, derav med overtid/mertid i hovedarbeidsforholdet. 1. kvartal 1991. 1 000

Arbeids- tid	Lønnstakere i alt	Derav med overtid el. mertid	Relativt overtids/ mertidstall (2) i pst. av (1)	Antall ukeverk overtid/ mertid i alt	Overtidstimer i prosent av utførte time- verk i alt
Kjønn	(1)	(2)			
I alt	1567	388	25	87	6
Menn	827	247	30	59	7
Kvinner	740	141	19	28	5
Deltidsansatte i alt	424	81	19	18	8
Menn	73	14	19	3	10
Kvinner	351	67	19	15	8
Heltidsansatte i alt	1140	307	27	69	6
Menn	753	233	31	56	7
Kvinner	386	74	19	13	3

Tabell 6. Heltidsansatte lønnstakere etter næring, derav med overtid i hovedarbeidsforholdet. 1 000
1. kvartal 1991.

Næring	Lønnstakere i alt (1)	Derav med overtid el. mørtid (2)	Relativt overtids/ mørtids- tall (2) i pst. av (1) 1)	Antall ukeverk overtid/ mørtid i alt	Overtidstimer i prosent av utførte time- verk i alt 1)
1-9 I alt, medregnet uoppgitt	1140	307	27	69	6
1 JORDBRUK, SKOGBRUK, FISKE OG FANGST	18	5	27	1	6
11 Jordbruk	8	2	27	-	5
12 Skogbruk	4	1	19	-	2
13 Fiske og fangst	5	2	34	1	9
2 OLJEUTVINNING OG BERGVERKSDRIFT	14	5	34	1	7
3 INDUSTRI	229	65	29	15	6
31 Næringsmidler, drikkevarer og tobakksvarer	35	10	29	2	5
32 Tekstil- og bekledningsvarer, lær og lærvarer	8	1	18	-	3
33 Trevarer	22	5	24	1	4
34 Treforedling, grafisk produksjon og forlagsvirksomhet	33	10	32	2	6
35 Kjemiske produkter, mineralolje, kull-, gummi- og plastprodukter	21	5	25	1	6
36 Mineralske produkter	7	2	27	-	5
37 Metaller	17	3	19	1	4
38 Verkstedprodukter	84	27	33	7	8
39 Industriproduksjon ellers	2	-	7	-	2
4 KRAFT- OG VANNFORSYNING	18	3	18	1	4
5 BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET	84	19	23	4	4
501 Byggevirksomhet	53	12	23	2	4
502 Anleggsvirksomhet	31	7	23	2	5
6 VAREHANDEL, HOTELL- OG RESTAURANTVIRKSOMHET .	178	50	28	12	6
61 Engros- og agenturhandel	88	33	37	7	7
62 Detaljhandel	68	14	21	3	5
63 Hotell og restaurantdrift	22	4	16	1	4
7 TRANSPORT, LAGRING, POST OG TELEKOMMUNIKASJON	102	26	26	6	5
71 Transport og lagring	69	20	29	5	7
Av dette:					
711 Landtransport	34	9	25	2	6
712 Sjøtransport	17	6	35	2	9
713 Lufttransport	8	2	18	-	3
72 Post og telekommunikasjon	33	7	20	1	3
8 BANK OG FINANSIERING, FORSIKRING, EIENDOMS- DRIFT OG FORRETNINGSMESSIG TJENESTEYTING ...	109	41	37	10	8
81 Bank og finansieringsvirksomhet	35	12	33	2	6
82 Forsikringsvirksomhet	13	5	38	1	7
83 Eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting	61	24	40	7	10
9 OFFENTLIG, SOCIAL OG PRIVAT TJENESTEYTING ...	388	92	24	19	5
91 Offentlig administrasjon, forsvar, politi og rettsvesen	91	22	25	4	5
92 Renovasjon og rengjøring	8	2	23	-	4
93 Undervisning, helse- og sosialtjenester ..	244	58	24	13	5
Av dette:					
931 og 932 Undervisning og forskning	100	29	29	6	6
933 Helse- og veterinærtjenester	94	17	18	4	4
934 Sosiale tjenester og velferdsarbeid ..	38	6	17	1	4
939 Ideologiske og kulturelle organisasjoner	6	2	38	1	8
94 Kulturell tjenesteyting	15	5	31	1	7
95 Personlig tjenesteyting	29	5	18	1	3
Uoppgitt næring	1	-	26	-	5

1) Prosenttallene er her beregnet bare i forhold til de *heltidsansatte med arbeidstidsavtale*. Kolonnen til høyre (timeverkstall) er derfor ikke helt sammenlignbar med tall fra Nasjonalregnskapet, jfr. imidlertid justerte beregninger i tekstdelens pkt. 1.7. Selve mønsteret i fordelingen rokkes likevel ikke om vi i stedet regner i pst. av lønnstakere i alt.

Tabell 7. Heltidsansatte lønnstakere etter utdanningsnivå, derav med overtid i hovedarbeidsforholdet. 1. kvartal 1991. 1 000

Utdanning	Lønnstakere i alt (1)	Derav med overtid el. mertid (2)	Relativt overtids/ mertidstall (2) i pst. av (1) 1)	Antall ukeverk overtid/ mertid i alt	Overtidstimer i prosent av utførte time- verk i alt 1)
I alt, medregnet uoppgitt	1140	307	27	69	6
Ungdomsskolenivå ...	159	28	18	6	3
Videregående I.....	268	53	20	11	4
Videregående II.....	375	97	26	23	6
Universitets- og høgskolenivå	335	128	38	29	8

1) Prosenttallene er her beregnet bare i forhold til de *heltidsansatte med arbeidstidsavtale*.

Tabell 8. Heltidsansatte lønnstakere etter kjønn og alder, derav med overtid i hovedarbeidsforholdet. 1. kvartal 1991. 1 000

Kjønn og alder	Lønnstakere i alt (1)	Derav med overtid el. mertid (2)	Relativt overtids/ mertidstall (2) i pst. av (1) 1)	Antall ukeverk overtid/ mertid i alt	Overtidstimer i prosent av utførte time- verk i alt 1)
I alt	1140	307	27	69	6
16-24 år	116	20	17	4	4
25-39 år	473	141	30	32	6
40-54 år	408	118	29	26	6
55-74 år	143	29	20	6	4
MENN	753	233	31	56	7
16-24 år	65	13	20	3	4
25-39 år	314	108	34	26	8
40-54 år	272	89	33	21	7
55-74 år	102	23	22	5	5
KVINNER.....	386	74	19	13	3
16-24 år	51	7	13	1	3
25-39 år	159	33	21	6	4
40-54 år	136	28	21	5	4
55-74 år	40	6	14	1	3

1) Prosenttallene er her beregnet bare i forhold til de *heltidsansatte med arbeidstidsavtale*.

Tabell 9. Heltidsansatte lønnstakere med minst 1 overtidstime pr. uke etter avtalt arbeidstid og overtidens lengde. 1.kvartal 1991. 1 000

Overtidens lengde	I alt	Avtalt arbeidstid				Overtid omregnet til ukeverk
		30-36	37-39	40-44	45 og over	
TOTAL	307	15	238	32	19	69
00	-	-	-	-	-	-
01	15	2	11	2	-	-
02	55	2	47	4	2	3
03	17	1	13	3	1	1
04	28	1	23	2	1	3
05	31	2	19	4	6	4
06	17	1	13	2	1	3
07	31	1	29	1	-	6
08	13	1	10	1	1	3
09	7	1	6	-	-	2
10	21	1	13	4	3	6
11	4	-	3	1	-	1
12	20	-	18	1	-	7
13	1	-	1	-	-	1
14	5	-	4	-	-	2
15	7	-	4	1	1	3
16	4	-	3	-	-	2
17	4	-	4	-	-	2
18	1	-	1	-	-	1
19	1	-	1	-	-	1
20	4	-	1	2	1	2
21	1	-	-	-	-	-
22	7	-	7	-	-	4
23	1	-	1	-	-	-
24	1	-	1	-	-	1
25	1	-	1	-	-	1
26	-	-	-	-	-	-
27	1	-	1	-	-	1
28	-	-	-	-	-	-
29	-	-	-	-	-	-
30	1	-	-	-	-	1
31	-	-	-	-	-	-
32	2	-	2	-	-	2
34	1	-	-	-	-	1
35	-	-	-	-	-	-
36	-	-	-	-	-	-
37	1	-	1	-	-	1
38	-	-	-	-	-	-
39	-	-	-	-	-	-
40	-	-	-	-	-	-
41	-	-	-	-	-	-
42	1	-	1	-	-	1
43	-	-	-	-	-	-
44	-	-	-	-	-	1
45	-	-	-	-	-	-
46	-	-	-	-	-	-
47	-	-	-	-	-	-
48	-	-	-	-	-	-
49	1	-	-	-	-	1
50	-	-	-	-	-	-
52	-	-	-	-	-	-
55	-	-	-	-	-	-
56	-	-	-	-	-	-
58	-	-	-	-	-	-
61	-	-	-	-	-	-
65	-	-	-	-	-	-
79	-	-	-	-	-	-
80	-	-	-	-	-	1

2. Sysselsatte med flere arbeidsforhold

2.1. Bakgrunn

Denne delen av notatet er basert på et oppdrag for Kommunaldepartementet i 1992. Det gir en kort beskrivelse av omfanget på og fordelingen av biarbeidsforhold (ekstrajobber), på grunnlag av SSBs arbeidskraftundersøkelser (AKU) for 1991. Langt på vei er det en oppdatering av artikkelen "Ikke bare bønder jobber ved siden av" (Schou), publisert i SSBs "Samfunnsspeilet" nr. 3/89. Innledningsvis kan det fastslås at såvel omfanget som fordelingen i hovedsak samsvarer med det som ble avdekket den gang (med data for 2.kv. -88 til 1.kv. -89).

Det var først etter omleggingen av AKU fra 2. kvartal 1988 at undersøkelsen gir jevnlige opplysninger om biarbeidsforhold. På samme måte som for hovedarbeidsforholdet er det spørsmål om næring, yrkesstatus og arbeidstid (men yrke blir bare registrert for hovedjobben).

2.2. Presisering av begrepet

I instruksjonen til intervjuerne er det presisert at intervjuobjekter (IO) som er *lønnstakere* "må ha separate avtaler for hvert arbeidsforhold for å bli klassifisert som IO med flere arbeidsforhold. F.eks. vil en lærer, ansatt av kommunen, med avtale om å undervise ved flere skoler, ha bare ett arbeidsforhold. Men hvis læreren i tillegg har en vaskejobb på en av skolene, har han flere arbeidsforhold, selv om kommunen er arbeidsgiver også i denne jobben. *Selvstendige* med oppdrag for flere kunder i undersøkelsesuka har bare ett arbeidsforhold så lenge det dreier seg om samme type næringsvirksomhet. Eksempler her kan være revisorer, privatpraktiserende advokater og byggmestere." Videre sies det at "hvis IO har flere biarbeidsforhold, velger en ut det viktigste (som IO vanligvis bruker mest tid på)."

2.3. Biarbeid og samlet arbeidstid for kvinner og menn

134 000 personer, eller 6,7 prosent av de sysselsatte, har mer enn ett arbeidsforhold, ifølge AKU i 1991 (tabell 10). Relativt sett er forekomsten av biarbeid den samme for kvinner og menn. Det er imidlertid klare kjønnsforskjeller i *samlet arbeidstid* for dem med flere arbeidsforhold. Den gjennomsnittlige arbeidstida for menn kommer opp i 50 timer pr. uke (i avtalt/vanlig arbeidstid). For kvinner ligger gjennomsnittet på 35 timer (tabell 12).

Halvparten av dem med flere jobber arbeider *heltid i hovedjobben*. Det gjelder 71 prosent av mennene, og 26 prosent av kvinnene. For kvinner er det altså i overveiende grad snakk om en kombinasjon av deltidsjobber. Mens 38 prosent av kvinnene bare arbeider kort deltid (under 20 timer i uka) i sitt hovedyrke, gjelder det i bare 8 prosent av mennene. Halvparten av kvinnene med

biarbeid kommer opp i en *samlet arbeidstid* på 37 timer eller mer pr. uke. For menn er den tilsvarende andelen 90 prosent. En av tre menn har en samlet arbeidstid på 55 timer eller mer, mens tilsvarende gjelder for bare 6 prosent av kvinnene. En av fem kvinner kommer opp i 45 timer eller mer (tabell 12).

De som har en bijobb på toppen av en heltidsjobb, utfører til sammen 22 000 ukeverk (à 37,5 timer) i disse bijobbene (ifølge arbeidstidsavtalen). Den avtalte (eventuelt vanlige) arbeidstida i biarbeidsforholdet for denne gruppa var i gjennomsnitt 12,4 timer i 1991 (tabell 13).

2.4. Utbredelsen av biarbeid i ulike yrkesgrupper

Av de større yrkesgruppene er det *gårdbrukere* og *rengjøringspersonale* som oftest har mer enn én jobb (13 prosent). Dernest følger *lærere/lektorer* (12 pst.). Blant leger er det en særlig stor andel med biarbeid (30 pst.), men pga. gruppas størrelse er her utvalgsusikkerheten relativt stor (tabell 10).

Biarbeid er relativt sett noe mer utbredt blant dem som er selvstendig næringsdrivende i sitt hovedyrke enn blant lønnstakerne (8,3 mot 6,5 prosent, jfr. tabell 11).

2.4.1. Avtalt arbeidstid i hovedyrket

Ved å se på den avtalte arbeidstida i *hovedarbeidsforholdet* (tabell 14), framkommer det (ikke så overraskende) at rengjøringspersonale med biarbeid sjelden har dette på toppen av en heltidsjobb som rengjør (bare 6 pst.). Mer interessant er det å merke seg at hele 47 prosent av gårdbrukerne og 55 prosent av lærerne/lektorene har heltid i hovedyrket. Og på tross av den statistiske usikkerheten kan det nevnes at om lag 70 prosent av legene med bijobb har dette på toppen av en heltidsjobb som lege.

2.4.2. Samlet arbeidstid

Selv med to deltidsjobber kommer bare 30 prosent av rengjøringspersonalet opp i en *samlet arbeidstid* som tilsvarende *heltid* (gjennomsnittlig arbeidstid: 29 timer pr. uke). Derimot har 83 prosent av de dobbeltarbeidende gårdbrukerne heltid sammenlagt (gjennomsnitt: 56 timer). Det samme gjelder for tre av fire lærere/lektorer med biarbeid, men for dem er gjennomsnittlig arbeidstid likevel ikke høyere enn 41-42 timer (tabell 15).

Ved å skille ut dem som samlet sett har særlig lang arbeidstid, f.eks. 45 timer eller mer pr. uke, viser det seg at hver tredje lærer/lektor med biarbeid kommer i denne kategorien (når det gjelder *avtalt* arbeidstid). Tilsvarende gjelder for tre av fire gårdbrukere med biarbeid (men for dem gjelder tallene deres *vanlige* arbeidstid).

2.5. Næringsfordeling

Av alle bijobbene finnes 44 prosent innenfor "offentlig, sosial og privat tjenesteyting" (tabell 17). Disse jobbene utgjør likevel bare 7 prosent av samtlige arbeidsforhold i denne næringen. Høyest andel bijobber finner vi i primærnæringene med 18 prosent. Lavest innslag av bijobber er det innenfor industri, bygge- og anleggsvirksomhet (2-3 prosent).

Tabell 10. Sysselsatte med flere arbeidsforhold i prosent av alle sysselsatte etter yrke.
 Årsgjennomsnitt 1991

Yrke i hoved-arbeids-forholdet	Sysselsatte i alt (1)	Sysselsatte med biarbeid (2)	Andel med biarbeid (2 i pst. av 1)
0-X I alt Total	2009828	134234	6,7
0 TEKNISK, VITENSKAPELIG, HUMANISTISK OG KUNSTNERISK ARBEID TECHNICAL, PHYSICAL SCIENCE, HUMANISTIC AND ARTISTIC WORK	494242	44550	9,0
Av dette Of which			
002 Over- og avdelingsingeniører, drifts- og produksjonsingeniører Chief engineers	20806	909	4,4
003 Ingeniører ellers Other engineers	41371	1656	4,0
013 Laboranter Laboratory assistants	7760	248	3,2
030-			
031 Leger Physicians	11636	3513	30,2
041 Sykepleiere Professional nurses	47329	3460	7,3
043 Pleiere i psykisk helsevern Practical nurses in psychiatric institutions	5409	185	3,4
045 Hjelpepleiere (i sykepleien) Other practical nurses	52190	2375	4,6
046 Hjelpepleiere (i tannpleien) Dental assistants	4306	283	6,6
052 Fysioterapeuter Physio- and occupational therapists	19024	1747	9,2
060 Skoleledere Headmasters	8796	822	9,3
061-			
062 Professorer, dosenter og universitets- og høyskolelærere University professors, readers and other university lectures	11903	1643	13,8
063 Lektorer og adjunkter Lecturer with final university degrees (secondary schools)	21166	2601	12,3
064 Lærere Teachers (primary schools)	66453	7898	11,9
066 Barnehagelærere Teachers (nursery schools)	14075	1223	8,7
095 Redaktører, journalister m.fl. Editors, journalists etc.	6562	564	8,6
0X1 Revisorer Auditors	7208	455	6,3
0X2 Sosialtjenestemenn Social workers	23353	2329	10,0
0X6 Personalfunksjonærer Personnel specialists	12233	866	7,1
1 ADMINISTRASJONS- OG FORVALTNINGSARBEID, BEDRIFTS- OG ORGANISASJONSLEDELSE ADMINISTRATIVE EXECUTIVE WORK	134302	7908	5,9
Av dette Of which			
101- Administrasjons- og forvaltningstjenestemenn i sentral statlig administrasjon Leading administrators and other administrative governmental servants (central state administration)	16376	966	5,9
102			
103- Administrasjons- og forvaltningstjenestemenn i lokal statlig administrasjon Leading administrators and other administrative governmental servants (local state administration)	14197	739	5,2
104			
105- Administrasjons- og forvaltningstjenestemenn i kommunal administrasjon Leading administrators and other administrators (municipal administration)	13895	850	6,1
106			
111- Bedrifts- og organisasjonsledelse Directors, managers and working proprietors	72779	4716	6,5
112			
113, Administrasjonssekretærer og ledere ellers Administration secretaries and other office managers	14061	544	3,9
119			
2 KONTORARBEID CLERICAL WORK	208987	10345	5,0
Av dette Of which			
201 Regnskapssjef, bokholdere Accountants and bookkeepers	34216	2492	7,3
202 Bankkasserere, kontorkasserere Cashiers (bank and office)	4064	195	4,8
203 Butikk- og restaurantkasserere m.fl. Other cashiers	10485	540	5,2

Tab.10 forts. Sysselsatte med flere arbeidsforhold i prosent av alle sysselsatte etter yrke.
Årsgjennomsnitt 1991

Yrke i hoved-arbeids-forholdet		Sysselsatte i alt (1)	Sysselsatte med biarbeid (2)	Andel med biarbeid (2 i pst. av 1)
2	KONTORARBEID (forts.) CLERICAL WORK (cont.)			
211	Kontorsekretærer, stenografer Secretaries and stenographers	29500	1378	4,7
291	Datamaskinoperatører Data-processing machine operators	4128	208	5,0
292	Bankfunksjonærer Clerks (bank)	22438	1032	4,6
293	Forsikringsfunksjonærer Clerks (insurance) ..	4647	166	3,6
297	Eiendomsbestyrere, lagersjefer m.fl. Real estate managers, store-room keepers	8895	439	4,9
299	Øvrige kontormedarbeidere Other clerks	72646	3244	4,5
3	HANDELSARBEID SALES WORK	210370	10230	4,9
	Av dette Of which			
301	Grossister Working proprietors wholesale trade	4233	144	3,4
302	Detaljister Working proprietors, retail trade	14316	629	4,4
313	Reklamefolk Advertising salesmen	12408	566	4,6
321	Handelsreisende Commercial travellers	5836	145	2,5
330	Innkjøpsfunksjonærer Buyers	6235	278	4,5
331	Salgsfunksjonærer (kontor) Salesmen operating from an office	37573	1675	4,5
332	Butikksejere Shop managers	22180	900	4,1
333	Butikkeksponeringsassistenter Shop assistants	97266	5109	5,3
4	JORDBRUKS-, SKOGBRUKS- OG FISKEARBEID AGRI-CULTURE, FORESTRY, FISHING AND RELATED WORK	115216	11632	10,1
	Av dette Of which			
401	Gårdbrukere Farmers	57610	7611	13,2
411	Gårdsarbeidere Farm-helpers	12753	800	6,3
412	Husdyrøkttere Livestock workers	15115	1366	9,0
413	Gartneriarbeidere Nursery workers and gardeners	4011	35	0,9
430-				
431	Fiskere Fishermen	10994	350	3,2
432	Fiskeoppdrettere Fish hatchers	3237	573	17,7
441	Skogsarbeidere Forestry workers and loggers	4436	337	7,6
6	TRANSPORT- OG KOMMUNIKASJONSARBEID TRANSPORT AND COMMUNICATION WORK	134929	7780	5,8
	Av dette Of which			
600-	Skipsførere og styrmenn Shipmasters and mates	5706	226	4,0
601				
603-	Maskinsjefer og maskinister Chief engineers and other engineer officers	5884	77	1,3
604				
641	Bussjåfør Bus drivers	8095	831	10,3
643	Drosjesjåfører Taxi drivers	8605	177	2,1
644	Vare- og lastebilsjåfører Lorry and van drivers	35692	2029	5,7
646	Varebud Delivery boys etc.	7376	580	7,9
671	Poståpnere, postassistenter Local postmasters, postal assistants	18071	928	5,1
674	Sentralbordbetjenter Telephone switchboard operators (private exchange)	6968	401	5,8
681	Postbud Postmen	7438	1080	14,5
7-8	INDUSTRI-, BYGGE- OG ANLEGG SARBEID MANUFACTURING WORK ETC.	383773	16962	4,4
	Av dette Of which			
716	Syere Sewers and embroiderer	7051	443	6,3
731	Hytte- og smelteovnsarbeidere Furnacemen ...	4224	166	3,9
751	Verkstedmekanikere Workshop mechanics	12762	569	4,5
752	Maskinmontører m.fl. Fitter-machinists	4042	43	1,1
753	Maskin- og motorreparatører Machine and motorrepairmen	38744	2111	5,4
754	Tynnplatearbeidere Sheet-metal workers	4278	69	1,6
755	Rørleggere m.fl. Plumbers and pipefitters ..	13142	322	2,5

Tab.10 forts. Sysselsatte med flere arbeidsforhold i prosent av alle sysselsatte etter yrke.
Årsgjennomsnitt 1991

Yrke i hoved- arbeidsforholdet	Sysselsatte i alt (1)	Sysselsatte med biarbeid (2)	Andel med biarbeid (2 i pst. av 1)
7-8 INDUSTRI-, BYGGE- OG ANLEGG SARBEID (forts.) MANUFACTURING WORK ETC. (cont.)			
756 Sveisere, brennere m.fl. Welders and flame cutters	10384	262	2,5
757 Platearbeidere, stålkonstruksjonsarbeidere Metalplate and steel structural workers	6523	41	0,6
761 Elektrikere Electricians and electrical fitters	25179	926	3,7
764 Telereparatører, -montører m.fl. Installers, fitters and repairmen	8921	158	1,8
772 Sagbruks- og høvleriarbeidere Sawmill and planing mill workers	4854	460	9,5
774 Bygningsarbeidere Construction carpenters and workers	37886	1771	4,7
777 Industrisnekkere Woodworking machine setters and operators	10213	819	8,0
781 Bygningsmalere, møbellakkerere Building and furniture painters	9226	568	6,2
791 Murere Masons, bricklayers and plasterers ...	3852	73	1,9
793 Stein-, jord- og sementarbeidere Cement finishers, excavators etc.	13445	385	2,9
801 Settere m. fl. Typesetters etc.	4703	32	0,7
803 Trykkere Printing pressmen and printers	4733	199	4,2
822 Bakeriarbeidere Canning workers	4695	247	5,3
825 Konserveringsarbeidere Canning workers	6907	208	3,0
826 Slaktere, pølsemakere Butchers, sausage maker	5770	569	9,9
853 Plastvarearbeidere Plastic product makers ...	4785	403	8,4
861 Pakkere m.fl. Packers, labellers etc.	9357	347	3,7
874 Anleggsmaskinkjørere m.fl. Operators of earth-moving and other construction machinery not elsewhere classified	12484	491	3,9
875 Truckkjørere m.fl. Material-handling-equipment operators mostly for internal transport	4282	259	6,0
882 Lagerarbeidere Warehousemen, storemen	4695	247	5,3
9 SERVICEARBEID SERVICE WORK	275766	23230	8,4
Av dette Of which			
903 Politi Police	6900	204	3,0
911 Kjøkkenledere Housekeepers	11061	356	3,2
912 Kokker Cooks	12181	546	4,5
913 Kjøkkenmedhjelpere Kitchen assistants	12002	775	6,5
914 Husbestyrere, hushjelpere m.fl. Housekeepers, maids etc.	10187	933	9,2
915 Husmorvikarer Housekeepers	20324	1547	7,6
921 Hovmestere, servitører Headwaiters, waiters .	14280	889	6,2
922 Annet serveringspersonale Other waiting personnel	11692	1034	8,8
931 Vaktmestere m.fl. Janitors, vergers etc.	17516	1529	8,7
932 Reingjøringspersonale Charworkers	77835	9979	12,8
941 Frisører, skjønnhetspleiere m.fl. Barbers, bairdressers and beauticians	14364	824	5,7
951 Vaskeri- og renseriarbeidere Laundry and dry-cleaning workers	4531	217	4,8

Tabell 12. Sysselsatte med flere arbeidsforhold etter kjønn, avtalt/vanlig arbeidstid i hovedarbeidsforholdet og samlet arbeidstid (hoved + bi). Årsgjennomsnitt 1991

Arbeidstid	I alt	Menn	Kvinner
Arbeidstid i hovedarbeidsforholdet			
I alt	134234	73069	61165
Kort deltid	29548	6203	23345
Lang deltid	35952	14533	21419
Heltid	67890	51881	16009
Samlet arbeidstid (hoved + bi)			
I alt	134234	73069	61165
1-19 timer	10885	2255	8630
20-36 timer	26473	4451	22022
37-44 timer	37357	19677	17681
45-54 timer	31969	23254	8715
55 timer og over	26272	22512	3761
Gjennomsnittlig samlet arbeidstid (timer) ...	43	50	35

Tabell 13. Sysselsatte med flere arbeidsforhold med heltid i hovedarbeidsforholdet etter kjønn og avtalt/vanlig arbeidstid i bi-arbeidsforholdet. Årsgjennomsnitt 1991, 1 000

Avtalt/vanlig arbeidstid i biarbeidsforholdet	I alt	Menn	Kvinner
I alt	68	52	16
1 - 9 timer	29	19	10
10 - 19 timer	22	18	4
20 - 36 timer	12	10	1
37 timer og over	2	2	0
Uoppgitt	1	1	0
Tilfeldig arbeidsforh.	1	1	0
Gjennomsnitt (timer)	12,4	13,4	9,1
Ukeverk 1) i biarbeidsforholdet	22	19	4

1) Ukeverk i form av avtalt/vanlig arbeidstid (ikke utførte timeverk)

Tabell 14. Sysselsatte med flere arbeidsforhold etter yrke og avtalt arbeidstid i hovedarbeidsforholdet. Årsgjennomsnitt 1991

Yrke i hovedarbeidsforholdet	I alt	Avtalt arbeidstid i hovedarbeidsforholdet					Gjennomsnitt
		1-9	10-19	20-36	37 og over		
0-X I alt Total	134234	8908	22771	35227	67094	29,8	
0 TEKNISK, VITENSKAPELIG, HUMANISTISK OG KUNSTNERISK ARBEID TECHNICAL, PHYSICAL SCIENCE, HUMANISTIC AND ARTISTIC WORK	44550	2300	8739	11969	21424	29,7	
Av dette Of which							
002 Over- og avdelingsingeniører, drifts- og produksjonsingeniører Chief engineers	909	36	42	245	587	34,1	
003 Ingeniører ellers Other engineers	1656	-	37	268	1350	35,6	
013 Laboranter Laboratory assistants	248	-	108	-	140	30,1	
030-031 Leger Physicians	3513	-	242	746	2525	35,4	
041 Sykepleiere Professional nurses	3460	243	1358	1130	730	24,6	
043 Pleiere i psykisk helsevern Practical nurses in psychiatric institutions	185	-	118	68	-	22,9	
045 Hjelpepleiere (i sykepleien) Other practical nurses	2375	135	1090	888	262	22,7	
046 Hjelpepleiere (i tannpleien) Dental assistants	283	-	-	109	174	34,2	
052 Fysioterapeuter Physio- and occupational therapists	1747	190	590	413	554	25,1	
060 Skoleledere Headmasters	822	-	101	67	654	35,1	
061-062 Professorer, dosenter og universitets- og høyskolelærere University professors, readers and other university lectures	1643	80	282	207	1036	31,5	
063 Lektorer og adjunker Lecturers with final university degrees (secondary schools)	2601	36	304	304	1956	34,0	
064 Lærere Teachers (primary schools)	7898	508	1061	2543	3786	29,8	
066 Barnehagelærere Teachers (nursery schools) ..	1223	-	344	226	653	29,6	
095 Redaktører, journalister m.fl. Editors, journalists etc.	564	33	74	165	292	33,7	
0X1 Revisorer Auditors	455	-	-	32	423	37,6	
0X2 Sosialtjenestemenn Social workers	2329	450	490	723	667	23,8	
0X6 Personalfunksjonærer Personnel specialists ..	866	64	78	207	517	32,1	
1 ADMINISTRASJONS- OG FORVALTNINGSARBEID, BEDRIFTS- OG ORGANISASJONSLEDELSE ADMINISTRATIVE EXECUTIVE WORK	7908	115	395	1143	6254	38,2	
Av dette Of which							
101-102 Administrasjons- og forvaltningstjenestemenn i sentral statlig administrasjon Leading administrators and other administrative governmental servants (central state administration)	966	36	38	71	821	35,7	
103-104 Administrasjons- og forvaltningstjenestemenn i lokal statlig administrasjon Leading administrators and other administrative governmental servants (local state administration) ..	739	-	62	71	606	35,1	
105-106 Administrasjons- og forvaltningstjenestemenn i kommunal administrasjon Leading administrators and other administrators (municipal administration)	850	-	113	142	594	33,1	
111-112 Bedrifts- og organisasjonsledelse Directors, managers and working proprietors	4716	79	145	684	3808	40,8	
113, 119 Administrasjonssekretærer og ledere ellers Administration secretaries and other office managers	544	-	37	145	362	33,2	
2 KONTORARBEID CLERICAL WORK	10345	686	1890	2329	5439	29,1	
Av dette Of which							
201 Regnskapssjef, bokholdere Accountants and bookkeepers	2492	66	585	538	1303	29,4	
202 Bankkasserere, kontorkasserere Cashiers (bank and office)	195	-	-	-	195	37,5	
203 Butikk- og restaurantkasserere m.fl. Other cashiers	540	264	96	65	115	18,6	

Tab.14 forts. Sysselsatte med flere arbeidsforhold etter yrke og avtalt arbeidstid i hovedarbeidsforholdet. Arsgjennomsnitt 1991

Yrke i hovedarbeidsforholdet	I alt	Avtalt arbeidstid i hovedarbeidsforholdet				
		1-9	10-19	20-36	37 og over	Gjennomsnitt
2 KONTORARBEID (forts.) CLERICAL WORK (cont.)						
211 Kontorsekretærer, stenografer Secretaries and stenographers	1378	74	231	627	446	26,4
291 Data-maskinoperatører Data-processing machine operators	208	-	37	39	132	31,5
292 Bankfunksjonærer Clerks (bank)	1032	65	37	140	791	34,5
293 Forsikringsfunksjonærer Clerks (insurance) ..	166	-	-	-	166	38,9
297 Eiendomsbestyrere, lagersjefer m.fl. Real estate managers, store-room keepers	439	-	83	-	357	33,0
299 Øvrige kontormedarbeidere Other clerks	3244	183	730	884	1447	27,4
3 HANDELSARBEID SALES WORK	10230	770	2344	2137	4979	28,8
Av dette Of which						
301 Grossister Working proprietors wholesale trade	144	-	34	42	68	27,9
302 Detaljister Working proprietors, retail trade	629	101	169	69	290	25,4
313 Reklamefolk Advertising salesmen	566	-	116	156	294	31,6
321 Handelsreisende Commercial travellers	145	-	-	34	110	36,0
330 Innkjøpsfunksjonærer Buyers	278	-	-	67	211	35,1
331 Salgsfunksjonærer (kontor) Salesmen operating from an office	1675	-	140	211	1324	36,3
332 Butikksejere Shop managers	900	-	-	30	870	43,8
333 Butikk ekspeditører Shop assistants	5109	535	1852	1425	1297	22,6
4 JORDBRUKS-, SKOGBRUKS- OG FISKEARBEID AGRICULTURE, FORESTRY, FISHING AND RELATED WORK	11632	728	1642	3347	5871	30,6
Av dette Of which						
401 Gårdbrukere Farmers	7611	415	1310	2319	3567	29,4
411 Gårdsarbeidere Farm-helpers	800	140	70	212	379	26,6
412 Husdyrøkttere Livestock workers	1366	71	200	342	709	30,7
413 Gartnerarbeidere Nursery workers and gardeners	35	-	-	-	35	37,5
431 Fiskere Fishermen	350	-	-	-	350	56,6
432 Fiskeoppdrettere Fish hatchers	573	-	63	226	284	32,2
441 Skogsarbeidere Forestry workers and loggers ..	337	-	-	36	301	39,2
6 TRANSPORT- OG KOMMUNIKASJONSARBEID TRANSPORT AND COMMUNICATION WORK	7780	1019	676	1517	4528	30,9
Av dette Of which						
600- Skipsførere og styrmenn Shipmasters and mates	226	-	69	55	102	30,7
603- Maskinsjefer og maskinister Chief engineers and other engineer officers	77	-	-	40	37	36,2
641 Bussjåfør Bus drivers	831	72	33	334	392	32,4
643 Drosjesjåfør Taxi drivers	177	-	74	73	31	26,7
644 Vare- og lastebilsjåfør Lorry and van drivers	2029	71	-	216	1702	37,2
646 Varebud Delivery boys etc.	580	289	172	79	40	14,4
671 Poståpnere, postassistenter Local postmasters, postal assistants	928	111	195	103	519	28,0
674 Sentralbordbetjener Telephone switchboard operators (private exchange)	401	-	103	147	151	28,8
681 Postbud Postmen	1080	475	29	87	488	22,5
7-8 INDUSTRI-, BYGGE- OG ANLEGG SARBEID MANUFACTURING WORK ETC.	16962	370	801	3833	11958	34,1
Av dette Of which						
716 Syere Sewers and embroiderer	443	-	141	172	130	25,0
731 Hytte- og smelteovnsarbeidere Furnacemen	166	-	-	166	-	34,2
751 Verkstedmekanikere Workshop mechanics	569	-	33	30	507	36,6
752 Maskinmonterer m.fl. Fitter-mechanists	43	-	-	-	43	37,5
753 Maskin- og motorreparatører Machine and motorrepairmen	2111	72	96	187	1756	35,5
754 Tynnplatearbeidere Sheet-metal workers	69	-	-	-	69	37,5
755 Rørleggere m.fl. Plumbers and pipefitters	322	-	-	32	290	36,6

Tab.14 forts. Sysselsatte med flere arbeidsforhold etter yrke og avtalt arbeidstid i hovedarbeidsforholdet. Årsgjennomsnitt 1991

Yrke i hovedarbeidsforholdet	I alt	Avtalt arbeidstid i hovedarbeidsforholdet				
		1-9	10-19	20-36	37 og over	Gjennomsnitt
7-8 INDUSTRI-, BYGGE- OG ANLEGG SARBEID (forts.) MANUFACTURING WORK ETC. (cont.)						
756 Sveisere, brennere m.fl. Welders and flame cutters	262	-	-	68	194	37,2
757 Platearbeidere, stålkonstruksjonsarbeidere Metalplate and steelstructural workers	41	-	-	-	41	40,0
761 Elektrikere Electricians and electrical fitters	926	-	30	34	862	37,4
764 Telereparatører, -montører m.fl. Installers, fitters and repairmen	158	-	-	40	118	38,3
772 Sagbruks- og høvleriarbeidere Sawmill and planing mill workers	460	-	47	138	275	32,7
774 Bygningsarbeidere Construction carpenters and workers	1771	100	211	310	1150	31,7
777 Industrisnekker Woodworking machine setters and operators	819	-	30	298	490	34,1
781 Bygningsmalere, møbellakkerere Building and furniture painters	568	-	47	142	379	34,7
791 Murere Masons, bricklayers and plasterers ...	73	-	-	-	73	38,8
793 Stein-, jord- og sementarbeidere Cement finishers, excavators etc.	385	-	-	-	385	37,8
801 Settere m. fl. Typesetters etc.	32	-	-	-	32	37,5
803 Trykkere Printing pressmen and printers	199	-	-	100	99	31,5
822 Bakeriarbeidere Canning workers	247	-	-	114	133	30,8
825 Konserveringsarbeidere Canning workers	208	30	-	108	69	28,8
826 Slaktere, pølsemakere Butchers, sausage maker	569	-	-	137	432	34,6
853 Plastvarearbeidere Plastic product makers ...	403	-	-	137	266	34,0
861 Pakkere m.fl. Packers, labellers etc.	347	-	64	165	118	29,9
874 Anleggsmaskinkjørere m.fl. Operators of earth-moving and other construction machinery not elsewhere classified	491	-	32	-	460	36,5
875 Truckkjørere m.fl. Material-handling-equipment operators mostly for internal transport	259	-	-	32	227	37,0
882 Lagerarbeidere Warehousemen, storemen	247	-	-	114	133	30,8
9 SERVICEARBEID SERVICE WORK	23230	2882	6251	8820	5243	23,3
Av dette Of which						
903 Politi Police	204	-	-	32	172	37,2
911 Kjøkkenledere Housekeepers	356	39	71	70	176	28,1
912 Kokker Cooks	546	-	88	315	144	28,9
913 Kjøkkenmedhjelpere Kitchen assistants	775	160	106	446	63	20,9
914 Husbestyrere, hushjelpere m.fl. Housekeepers, maids etc.	933	39	-	440	454	33,0
915 Husmorvikarer Housekeepers	1547	173	458	656	279	22,1
921 Hovmestere, servitører Headwaiters, waiters ..	889	165	122	359	242	25,1
922 Annet serveringspersonale Other waiting personnel	1034	102	353	506	73	20,5
931 Vaktmestere m.fl. Janitors, vergers etc.	1529	103	391	266	769	29,2
932 Reingjøringspersonale Charworkers	9979	1753	3626	4022	578	18,3
941 Frisører, skjønnhetspleiere m.fl. Barbers, hairdressers and beauticians	824	-	307	116	401	28,1
951 Vaskeri- og renseriarbeidere Laundry and dry-cleaning workers	217	-	-	63	154	33,8

Tabell 15. Sysselsatte med flere arbeidsforhold etter yrke og samlet avtalt/vanlig arbeidstid (dvs. hovedarbeid + biarbeid). Årsgjennomsnitt 1991

Yrke i hovedarbeidsforholdet	I alt	Samlet avtalt/vanlig arbeidstid					Gjennomsnitt
		1-19	20-36	37-44	45-54	55 og over	
0-X I alt Total	134234	10885	26473	37357	31969	26272	42,8
0 TEKNISK, VITENSKAPELIG, HUMANISTISK OG KUNSTNERISK ARBEID TECHNICAL, PHYSICAL SCIENCE, HUMANISTIC AND ARTISTIC WORK	44550	2892	10083	16213	9848	5096	40,6
Av dette Of which							
002 Over- og avdelingsingeniører, drifts- og produksjonsingeniører Chief engineers	909	-	-	396	263	211	48,2
003 Ingeniører ellers Other engineers	1656	-	36	599	676	344	48,8
013 Laboranter Laboratory assistants	248	-	108	33	39	69	42,7
030-031 Løger Physicians	3513	-	479	1007	1399	589	45,7
041 Sykepleiere Professional nurses	3460	234	1489	1157	405	174	36,2
043 Pleiere i psykisk helsevern Practical nurses in psychiatric institutions	185	-	82	36	68	-	37,1
045 Hjelpepleiere (i sykepleien) Other practical nurses	2375	254	1103	556	390	72	34,2
046 Hjelpepleiere (i tannpleien) Dental assistants	283	-	34	145	68	35	43,5
052 Fysioterapeuter Physio- and occupational therapists	1747	192	490	657	304	105	36,4
060 Skoleledere Headmasters	822	-	66	554	141	60	44,1
061-062 Professorer, dosenter og universitets- og høyskolelærere University professors, readers and other university lectures	1643	145	143	652	522	143	41,5
063 Lektorer og adjunkter Lecturers with final university degrees (secondary schools)	2601	71	273	1095	840	258	43,8
064 Lærere Teachers (primary schools)	7898	607	1494	3179	1560	935	40,3
066 Barnehagelærere Teachers (nursery schools) ..	1223	94	358	662	109	-	34,7
095 Redaktører, journalister m.fl. Editors, journalists etc.	564	-	133	158	124	149	47,9
OX1 Revisorer Auditors	455	-	32	188	64	172	49,5
OX2 Sosialtjenestemenn Social workers	2329	518	657	554	412	189	34,8
OX6 Personalfunksjonærer Personnel specialists ..	866	64	143	346	249	65	41,9
1 ADMINISTRASJONS- OG FORVALTNINGSARBEID, BEDRIFTS- OG ORGANISASJONSLEDELSE ADMINISTRATIVE EXECUTIVE WORK	7908	153	380	2156	2271	2877	50,5
Av dette Of which							
101-102 Administrasjons- og forvaltningstjenestemenn i sentral statlig administrasjon Leading administrators and other administrative governmental servants (central state administration)	966	74	38	335	259	260	46,4
103-104 Administrasjons- og forvaltningstjenestemenn i lokal statlig administrasjon Leading administrative servants (local state administration) ..	739	-	93	349	187	111	43,2
105-106 Administrasjons- og forvaltningstjenestemenn i kommunal administrasjon Leading administrators and other administrators (municipal administration)	850	-	72	347	353	41	43,9
111-112 Bedrifts- og organisasjonsledelse Directors, managers and working proprietors	4716	79	71	944	1249	2338	54,1
113, 119 Administrasjonssekretærer og ledere ellers Administration secretaries and other office managers	544	-	107	151	222	64	44,7
2 KONTORARBEID CLERICAL WORK	10345	750	2443	4155	2228	730	39,0
Av dette Of which							
201 Regnskapssjef, bokholdere Accountants and bookkeepers	2492	94	498	1054	563	284	41,4
202 Bankkasserere, kontorkasserere Cashiers (bank and office)	195	-	-	31	97	67	53,6
203 Butikk- og restaurantkasserere m.fl. Other cashiers	540	264	128	43	67	-	24,7

Tab.15 forts. Sysselsatte med flere arbeidsforhold etter yrke og samlet avtalt/vanlig arbeidstid (dvs. hovedarbeid + biarbeid). Årsgjennomsnitt 1991

Yrke i hovedarbeidsforholdet	I alt	Samlet avtalt/vanlig arbeidstid					Gjennomsnitt
		1-19	20-36	37-44	45-54	55 og over	
2 KONTORARBEID (forts.) CLERICAL WORK (cont.)							
211 Kontorsekretærer, stenografer Secretaries and stenographers	1378	69	487	615	207	-	35,6
291 Data-maskinoperatører Data-processing machine operators	208	-	37	104	67	-	40,7
292 Bankfunksjonærer Clerks (bank)	1032	65	33	536	297	101	43,0
293 Forsikringsfunksjonærer Clerks (insurance) ..	166	-	-	72	94	-	46,9
297 Eiendomsbestyrere, lagersjefer m.fl. Real estate managers, store-room keepers	439	45	37	259	69	29	40,0
299 Øvrige kontorarbeidere Other clerks	3244	179	1162	1221	531	151	37,2
3 HANDELSARBEID SALES WORK	10230	1575	1908	2380	2205	2092	41,0
Av dette Of which							
301 Grossister Working proprietors wholesale trade	144	-	-	34	-	110	59,9
302 Detaljister Working proprietors, retail trade	629	-	66	67	143	354	59,0
313 Reklamefolk Advertising salesmen	566	43	106	145	122	150	43,6
321 Handelsreisende Commercial travellers	145	-	-	28	76	40	47,6
330 Innkjøpsfunksjonærer Buyers	278	-	-	106	139	33	47,3
331 Salgsfunksjonærer (kontor) Salesmen operating from an office	1675	-	74	615	614	340	48,7
332 Butikkjefer Shop managers	900	-	-	201	129	569	57,1
333 Butikkeksponatører Shop assistants	5109	1397	1560	1049	791	274	31,5
4 JORDBRUKS-, SKOGBRUKS- OG FISKEARBEID AGRICULTURE, FORESTRY, FISHING AND RELATED WORK	11632	426	1498	1421	2757	5272	53,8
Av dette Of which							
401 Gårdbrukere Farmers	7611	171	1109	700	1634	3960	55,6
411 Gårdsarbeidere Farm-helpers	800	74	129	147	181	197	45,3
412 Husdyrøkttere Livestock workers	1366	147	230	354	388	203	42,1
413 Gartneriarbeidere Nursery workers and gardeners	35	-	-	-	35	-	49,0
430-431 Fiskere Fishermen	350	34	-	-	47	230	62,2
432 Fiskeoppdrettere Fish hatchers	573	-	31	147	129	266	51,3
441 Skogsarbeidere Forestry workers and loggers ..	337	-	-	-	237	99	61,1
6 TRANSPORT- OG KOMMUNIKASJONSARBEID TRANSPORT AND COMMUNICATION WORK	7780	979	677	1556	2231	2223	45,9
Av dette Of which							
600-601 Skipsførere og styrmenn Shipmasters and mates	226	-	-	-	64	162	61,9
603-604 Maskinsjefer og maskinister Chief engineers and other engineer officers	77	-	40	-	-	37	46,3
641 Bussjåfør Bus drivers	831	39	33	133	321	268	51,3
643 Drosjesjåfører Taxi drivers	177	-	38	-	39	65	51,3
644 Vare- og lastebilsjåfører Lorry and van drivers	2029	-	129	505	699	656	52,0
646 Varebud Delivery boys etc.	580	275	108	46	73	79	26,2
671 Poståpnere, postassistenter Local postmasters, postal assistants	928	189	156	102	277	203	41,2
674 Sentralbordbetjenter Telephone switchboard operators (private exchange)	401	38	68	103	64	128	45,2
681 Postbud Postmen	1080	438	67	166	210	200	35,1
7-8 INDUSTRI-, BYGGE- OG ANLEGG SARBEID MANUFACTURING WORK ETC.	16962	206	1006	4035	6244	5382	50,3
Av dette Of which							
716 Svere Sewers and embroiderer	443	-	271	30	76	66	36,3
731 Hytte- og smelteovnsarbeidere Furnacemen	166	-	-	40	94	33	52,2
751 Verkstedmekanikere Workshop mechanics	569	-	-	197	338	35	48,1
752 Maskinmonterere m.fl. Fitter-machinists	43	-	-	-	-	43	77,5
753 Maskin- og motorreparatører Machine and motorrepairmen	2111	-	-	590	753	740	51,9
754 Tynnplatearbeidere Sheet-metal workers	69	-	-	69	-	-	40,8
755 Rørleggere m.fl. Plumbers and pipefitters	322	-	32	26	77	187	55,4

Tab.15 forts. Sysselsatte med flere arbeidsforhold etter yrke og samlet avtalt/vanlig arbeidstid (dvs. hovedarbeid + biarbeid). Årsgjennomsnitt 1991

Yrke i hoved-arbeids-forholdet	I alt	Samlet avtalt/vanlig arbeidstid					Gjennomsnitt
		1-19	20-36	37-44	45-54	55 og over	
7-8 INDUSTRI-, BYGGE- OG ANLEGGSSARBEID (forts.) MANUFACTURING WORK ETC. (cont.)							
756 Sveisere, brennere m.fl. Welders and flame cutters	262	-	33	-	228	-	47,5
757 Platearbeidere, stålkonstruksjonsarbeidere Metalplate and steelstructural workers	41	-	-	41	-	-	42,0
761 Elektrikere Electricians and electrical fitters	926	-	-	139	277	509	55,5
764 Felereparatører, monterer m.fl. Installers, fitters and repairmen	158	-	-	63	40	55	47,8
772 Sagbruks- og høvleriarbeidere Sawmill and planing mill workers	460	-	-	145	115	200	52,4
774 Bygningsarbeidere Construction carpenters and workers	1771	-	-	412	650	675	53,1
777 Industrisnekkere Woodworking machine setters and operators	819	-	-	185	396	237	51,8
781 Bygningsmalere, møbellakkerere Building and furniture painters	568	-	-	31	219	318	55,6
791 Murere Masons, bricklayers and plasterers	73	-	-	37	36	-	45,5
793 Stein-, jord- og sementarbeidere Cement finishers, excavators etc.	385	-	-	114	191	80	52,3
801 Settere m. fl. Typesetters etc.	32	-	-	32	-	-	40,5
803 Trykkere Printing pressmen and printers	199	-	-	68	97	34	50,0
822 Bakeriarbeidere Canning workers	247	-	31	76	38	103	59,8
825 Konserveringsarbeidere Canning workers	208	30	108	69	-	-	33,0
826 Slaktere, pølsemakere Butchers, sausage maker	569	-	-	220	178	170	50,1
853 Plastvarearbeidere Plastic product makers	403	-	68	90	32	212	51,6
861 Pakkere m.fl. Packers, labellers etc.	347	34	64	43	171	35	42,1
874 Anleggsmaskinkjørere m.fl. Operators of earth-moving and other construction machinery not elsewhere classified	491	-	-	102	224	165	51,4
875 Trukkjørere m.fl. Material-handling-equipment operators mostly for internal transport	259	-	-	77	114	68	53,3
882 Lagerarbeidere Warehousemen, storemen	247	-	31	76	38	103	59,8
9 SERVICEARBEID SERVICE WORK	23230	3904	8408	4961	3596	2143	34,4
Av dette Of which							
903 Politi Police	204	-	-	93	111	-	44,8
911 Kjøkkenledere Housekeepers	356	-	71	107	71	107	49,0
912 Kokker Cooks	546	-	268	96	144	39	36,3
913 Kjøkkenmedhjelpere Kitchen assistants	775	188	396	93	97	-	28,8
914 Husbestyrere, hushjelpere m.fl. Housekeepers, maids etc.	933	74	150	375	259	33	39,5
915 Husmorvikarer Housekeepers	1547	213	818	189	251	76	32,2
921 Hovmestere, servitører Headwaiters, waiters	889	159	275	111	212	131	35,9
922 Annet serveringspersonale Other waiting personnel	1034	167	515	105	102	108	32,1
931 Vaktmestere m.fl. Janitors, vergers etc.	1529	170	62	524	432	341	44,3
932 Reingjøringspersonale Charworkers	9979	2509	4400	1829	722	487	29,3
941 Frisører, skjønnhetspleiere m.fl. Barbers, hairdressers and beauticians	824	-	237	225	256	106	42,2
951 Vaskeri- og renseriarbeidere Laundry and dry-cleaning workers	217	-	30	69	78	40	45,0

Tabell 16. Sysselsatte med flere arbeidsforhold med heltid i hovedarbeidsforholdet etter yrke, alder og kjønn. Årsgjennomsnitt 1991

Yrke i hovedarbeidsforholdet	Alder . Kjønn											
	I alt		16-24		25-39		40-54		55-66		67-74	
	Menn	Kvinner	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
0-X I alt Total	51917	16120	4623	4098	23571	6275	18955	5269	4593	478	175	
0 TEKNISK, VITENSKAPELIG, HUMANISTISK OG KUNST- MERISK ARBEID TECHNICAL, PHYSICAL SCIENCE, HUMANISTIC AND ARTISTIC WORK	15394	5813	198	589	6807	2935	7303	2128	1049	160	38	
Av dette Of which												
002 Over- og avdelingsingeniører, drifts- og pro- duksjonsingeniører Chief engineers	632	33	-	33	237	-	211	-	183	-	-	
003 Ingeniører ellers Other engineers	1286	73	-	73	773	-	513	-	-	-	-	
013 Laboranter Laboratory assistants	69	71	-	71	-	-	69	-	-	-	-	
030-												
031 Leger Physicians	2012	294	-	-	691	133	1114	72	169	89	38	
041 Sykepleiere Professional nurses	226	504	40	38	147	315	38	151	-	-	-	
043 Pleiere i psykiatrisk helsevern Practical nurses in psychiatric institutions	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
045 Hjelpepleiere (i sykepleien) Other practi- cal nurses	49	214	-	105	-	37	49	72	-	-	-	
046 Hjelpepleiere (i tannpleien) Dental assi- stants	-	174	-	-	-	103	-	71	-	-	-	
052 Fysioterapeuter Physio- and occupational therapists	221	244	-	34	108	113	113	97	-	-	-	
060 Skoleledere Headmasters	520	134	-	-	77	-	273	134	170	-	-	
061-												
062 Professorer, dosenter og universitets- og høy- skolelærere University professors, readers and other university lectures	798	238	-	-	198	32	569	174	30	31	-	
063 Lektorer og adjunker Lecturers with final university degrees (secondary schools)	1579	377	-	-	443	203	1106	175	30	-	-	
064 Lærere Teachers (primary schools)	2772	962	-	-	1462	561	1197	401	112	-	-	
066 Barnehagelærere Teachers (nursery schools) ..	-	653	-	33	-	469	-	151	-	-	-	
095 Redaktører, journalister m.fl. Editors, journalists etc.	233	64	-	-	196	34	37	30	-	-	-	
0X1 Revisorer Auditors	423	-	-	-	179	-	181	-	63	-	-	
0X2 Sosialtjenestemenn Social workers	397	270	-	35	177	63	220	132	-	40	-	
0X6 Personalfunksjonærer Personnel specialists ..	381	137	-	-	220	64	67	73	94	-	-	
1 ADMINISTRASJONS- OG FORVALTNINGSARBEID, BEDRIFTS- OG ORGANISASJONSLEDELSE ADMI- NISTRATIVE EXECUTIVE WORK	5585	831	-	35	2733	419	2382	305	470	72	-	
Av dette Of which												
101- Administrasjons- og forvaltningstjenestemenn 102 i sentral statlig administrasjon Leading administrators and other administrative governmental servants (central state admi- nistration)	581	241	-	-	272	175	278	65	30	-	-	
103- Administrasjons- og forvaltningstjenestemenn 104 i lokal statlig administrasjon Leading admi- nistrators and other administrative govern- mental servants (local state administration) ..	464	142	-	-	199	39	140	68	125	35	-	
105- Administrasjons- og forvaltningstjenestemenn 106 i kommunal administrasjon Leading administ- rators and other administrators (municipal administration)	455	139	-	-	98	30	318	109	39	-	-	
111- Bedrifts- og organisasjonsledelse Directors, 112 managers and working proprietors	3759	174	-	-	2014	105	1501	32	245	37	-	
113, Administrasjonssekretærer og ledere ellers 119 Administration secretaries and other office managers	294	105	-	35	150	70	113	-	31	-	-	
2 KONTORARBEID CLERICAL WORK	2108	3234	178	946	1129	1226	657	1028	107	33	37	
Av dette Of which												
201 Regnskapssjef, bokholdere Accountants and bookkeepers	733	473	-	35	231	146	395	259	70	33	37	
202 Bankkasserere, kontorkasserere Cashiers (bank and office)	-	195	-	-	-	96	-	99	-	-	-	
203 Butikk- og restaurantkasserere m.fl. Other cashiers	-	115	-	77	-	-	-	37	-	-	-	

Tab.16 forts. Sysselsatte med flere arbeidsforhold med heltid i hovedarbeidsforholdet etter yrke, alder og kjønn. Årsgjennomsnitt 1991

Yrke i hovedarbeidsforholdet	Alder . Kjønn											
	I alt		16-24		25-39		40-54		55-66		67-74	
	Menn	Kvinner	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
2 KONTORARBEID (forts.) CLERICAL WORK (cont.)												
211 Kontorsekretærer, stenografer Secretaries and stenographers	-	446	-	38	-	338	-	71	-	-	-	-
291 Datamaskinoperatører Data-processing machine operators	-	132	-	36	-	65	-	31	-	-	-	-
292 Bankfunksjonærer Clerks (bank)	522	269	30	103	389	64	102	102	-	-	-	-
293 Forsikringsfunksjonærer Clerks (insurance)	94	72	-	72	30	-	64	-	-	-	-	-
297 Eiendomsbestyrere, lagersjefer m.fl. Real estate managers, store-room keepers	357	-	-	-	357	-	-	-	-	-	-	-
299 Øvrige kontormedarbeidere Other clerks	155	1292	118	514	-	452	-	326	37	-	-	-
3 HANDELSARBEID SALES WORK	3653	1426	569	446	1658	595	906	385	519	-	-	-
Av dette Of which												
301 Grossister Working proprietors wholesale trade	110	-	-	-	76	-	34	-	-	-	-	-
302 Detaljister Working proprietors, retail trade	354	100	-	-	54	71	203	30	97	-	-	-
313 Reklamefolk Advertising salesmen	260	34	40	-	140	34	79	-	-	-	-	-
321 Handelsreisende Commercial travellers	110	-	40	-	-	-	28	-	42	-	-	-
330 Innkjøpsfunksjonærer Buyers	74	137	-	72	-	-	-	65	74	-	-	-
331 Salgsfunksjonærer (kontor) Salesmen operating from an office	1083	279	185	66	521	181	267	33	110	-	-	-
332 Butikkjefer Shop managers	548	322	-	33	420	178	98	110	31	-	-	-
335 Butikkekspediterer Shop assistants	704	523	303	275	239	100	29	148	133	-	-	-
4 JORDBRUKS-, SKOGBRUKS- OG FISKEARBEID AGRI-CULTURE, FORESTRY, FISHING AND RELATED WORK	5237	704	293	68	2006	206	2288	339	588	91	64	-
Av dette Of which												
401 Gårdbrukere Farmers	3703	279	74	31	1434	104	1752	144	378	-	64	-
411 Gårdsarbeidere Farm-helpers	143	128	42	-	68	-	33	94	-	33	-	-
412 Husdyrøkttere Livestock workers	222	198	37	-	64	102	122	70	-	27	-	-
413 Gartneriarbeidere Nursery workers and gardeners	35	-	-	-	-	-	35	-	-	-	-	-
430-431 Fiskere Fishermen	230	-	-	-	81	-	77	-	72	-	-	-
432 Fiskoppdrettere Fish hatchers	285	31	36	-	29	-	122	-	98	31	-	-
441 Skogsarbeidere Forestry workers and loggers	301	-	70	-	155	-	36	-	39	-	-	-
6 TRANSPORT- OG KOMMUNIKASJONSARBEID TRANSPORT AND COMMUNICATION WORK	3887	720	187	393	2009	117	1306	210	386	-	-	-
Av dette Of which												
600-601 Skipsførere og styrmenn Shipmasters and mates	102	-	-	-	-	-	102	-	-	-	-	-
603-604 Maskinsjefer og maskinister Chief engineers and other engineer officers	37	-	-	-	37	-	-	-	-	-	-	-
641 Bussjåfør Bus drivers	392	-	-	-	231	-	96	-	65	-	-	-
643 Drosjesjåfører Taxi drivers	73	31	-	31	73	-	-	-	-	-	-	-
644 Vare- og lastebilsjåfører Lorry and van drivers	1601	108	116	108	820	-	578	-	87	-	-	-
646 Varebud Delivery boys etc.	40	-	-	-	40	-	-	-	-	-	-	-
671 Poståpnere, postassistenter Local postmasters, postal assistants	227	291	-	184	227	34	-	73	-	-	-	-
674 Sentralbordbetjenter Telephone switchboard operators (private exchange)	-	151	-	-	-	83	-	68	-	-	-	-
681 Postbud Postmen	418	70	-	70	281	-	72	-	65	-	-	-
7-8 INDUSTRI-, BYGGE- OG ANLEGG SARBEID MANUFACTURING WORK ETC.	11981	808	1687	243	5922	299	3084	172	1251	94	36	-
Av dette Of which												
716 Syere Sewers and embroiderer	-	130	-	-	-	-	-	69	-	61	-	-
731 Hytte- og smelteovnsarbeidere Furnacemen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
751 Verkstedmekanikere Workshop mechanics	507	-	63	-	146	-	101	-	196	-	-	-
752 Maskinmonterere m.fl. Fitter-mechanists	43	-	43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
753 Maskin- og motorreparatører Machine and motorrepairmen	1862	-	244	-	980	-	507	-	132	-	-	-
754 Tynnplatearbeidere Sheet-metal workers	69	-	-	-	69	-	-	-	-	-	-	-
755 Rørleggere m.fl. Plumbers and pipefitters	290	-	67	-	149	-	74	-	-	-	-	-

Tab.16 forts. Sysselsatte med flere arbeidsforhold med heltid i hovedarbeidsforholdet etter yrke, alder og kjønn. Årsgjennomsnitt 1991

Yrke i hovedarbeidsforholdet	Alder .Kjønn											
	I alt		16-24		25-39		40-54		55-66		67-74	
	Henn	Kvinner	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
7-8 INDUSTRI-, BYGGE- OG ANLEGGSSARBEID (forts.) MANUFACTURING WORK ETC. (cont.)												
756 Sveisere, brennere m.fl. Welders and flame cutters	194	-	43	-	116	-	35	-	-	-	-	-
757 Platearbeidere, stålkonstruksjonsarbeidere Metalplate and steelstructural workers	41	-	-	-	41	-	-	-	-	-	-	-
761 Elektrikere Electricians and electrical fitters	862	-	68	-	695	-	99	-	-	-	-	-
764 Telereparatører, -monterer m.fl. Installers, fitters and repairmen	118	-	34	-	29	-	55	-	-	-	-	-
772 Sagbruks- og høvlariarbeidere Sawmill and planing mill workers	347	-	62	-	173	-	40	-	74	-	-	-
774 Bygningsarbeidere Construction carpenters and workers	1495	-	272	-	869	-	141	-	213	-	-	-
777 Industrisnekkerer Woodworking machine setters and operators	523	-	71	-	204	-	182	-	65	-	-	-
781 Bygningsmalere, møbellakkerere Building and furniture painters	489	-	107	-	171	-	133	-	77	-	-	-
791 Murere Masons, bricklayers and plasterers ...	73	-	-	-	36	-	37	-	-	-	-	-
793 Stein-, jord- og sementarbeidere Cement finishers, excavators etc.	385	-	40	-	78	-	181	-	86	-	-	-
801 Settere m. fl. Typesetters etc.	32	-	-	-	-	-	-	-	32	-	-	-
803 Trykkere Printing pressmen and printers	131	32	-	32	131	-	-	-	-	-	-	-
822 Bakeriarbeidere Canning workers	101	38	-	38	30	-	71	-	-	-	-	-
825 Konserveringsarbeidere Canning workers	-	69	-	-	-	-	-	69	-	-	-	-
826 Slaktere, pølsemakere Butchers, sausage maker	398	34	72	-	117	34	209	-	-	-	-	-
853 Plastvarearbeidere Plastic product makers ...	266	-	-	-	165	-	101	-	-	-	-	-
861 Pakkere m.fl. Packers, labellers etc.	118	-	84	-	34	-	-	-	-	-	-	-
874 Anleggsmaskinkjørere m.fl. Operators of earth-moving and other construction machinery not elsewhere classified	456	-	75	-	168	-	100	-	112	-	-	-
875 Truckkjørere m.fl. Material-handling-equipment operators mostly for internal transport	227	-	47	-	68	-	34	-	77	-	-	-
882 Lagerarbeidere Warehousemen, storemen	101	38	-	38	30	-	71	-	-	-	-	-
9 SERVICEARBEID SERVICE WORK	2712	2584	493	1377	1178	479	818	701	222	27	-	-
Av dette Of which												
903 Politi Police	172	-	28	-	75	-	69	-	-	-	-	-
911 Kjøkkenledere Housekeepers	249	-	-	-	69	-	180	-	-	-	-	-
912 Kokker Cooks	144	-	42	-	102	-	-	-	-	-	-	-
913 Kjøkkenmedhjelpere Kitchen assistants	28	35	28	-	-	35	-	-	-	-	-	-
914 Husbestyrere, hushjelpere m.fl. Housekeepers, maids etc.	-	412	-	379	-	33	-	-	-	-	-	-
915 Husmorvikarer Housekeepers	-	279	-	41	-	71	-	167	-	-	-	-
921 Hovmestere, servitører Headwaiters, waiters ...	31	211	-	99	31	-	-	112	-	-	-	-
922 Annet serveringspersonale Other waiting personnel	40	33	-	33	40	-	-	-	-	-	-	-
931 Vaktmestere m.fl. Janitors, vergers etc.	808	33	71	-	226	-	321	33	190	-	-	-
932 Reingjøringspersonale Charworkers	179	365	66	95	-	75	81	168	32	27	-	-
941 Friserer, skjønnhetspleiere m.fl. Barbers, hairdressers and beauticians	-	424	-	351	-	73	-	-	-	-	-	-
951 Vaskeri- og rensariarbeidere Laundry and dry-cleaning workers	36	118	36	32	-	-	-	86	-	-	-	-

